

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Číňané žijící v Olomouci – sociologický výzkum

Chinese minority in Olomouc – sociological research

OLOMOUC 2015 Karolína Gajdušková

Vedoucí práce: Mgr. Martina Rysová

Kopie zadání BDP

Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta
Akademický rok: 2014/2015

Studijní program: Filologie
Forma: Prezenční
Obor/komb.: Čínská filologie (ČINF)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
GAJDŮŠKOVÁ Karolína	Tř. 1. Máje 1623, Hranice	F111055

TÉMA ČESKY:

Čiňané žijící v Olomouci - sociologický výzkum

NÁZEV ANGLICKY:

Chinese minority in Olomouc - sociological research

VEDOUcí PRÁCE:

Mgr. Martina Rysová - ASH


ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Cílem této práce je zjistit, proč si Čiňané pro svůj život zvolili právě Česko, z jakých částí Číny přišli, jak jsou se životem v Olomouci spokojeni a jaký mají vztah k České republice a jejím občanům. Abych tento cíl splnila, zvolila jsem pro svou práci kvantitativní dotazníkovou metodu sociologického výzkumu.

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

Obuchová, L.: Čiňané 21. století. Dějiny, tradice, obchod. Praha: Academia, 1999
Jeřábek, H.: Úvod do sociologického výzkumu. Praha: Karolinum, 1992
Disman, M.: Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Karolinum, 2002
Zich, F.: Úvod do sociologického výzkumu. Praha: Univerzita Karlova, 1992


Podpis studenta:



Datum:

9.3.2015

Podpis vedoucího práce:



Datum:

9.3.2015

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité prameny a literaturu.

V Olomouci, dne

.....

Karolína Gajdůšková

Anotace

Jméno a příjmení:	Karolína Gajdůšková
Název fakulty a katedry:	Filozofická fakulta, Katedra asijských studií
Název práce:	Číňané žijící v Olomouci
Vedoucí práce:	Mgr. Martina Rysová
Počet stran:	82
Počet znaků:	114 650
Počet titulů použité literatury:	5
Počet příloh:	2
Klíčová slova:	Číňané, čínská menšina, Olomouc, Česká republika, sociologický výzkum

Tato práce se zabývá čínskou menšinou v Olomouci. Jejím úkolem je zjistit, jaká je životní úroveň Číňanů žijících v Olomouci, proč se rozhodli emigrovat do České republiky a jaký je jejich vztah k české kultuře a českému obyvatelstvu.

V první části práce nejprve vysvětluji, jaké materiály a metody jsem při psaní práce používala a v druhé části se pak zabývám analýzou dat, které jsem během svého výzkumu sesbírala. Tuto část jsem rozdělila do tří kapitol podle obsahu analyzovaných otázek. První kapitola se zabývá otázkami, které se týkají základních osobních informací respondentů (pohlaví, věk, rodinný stav, počet dětí atd.), druhá kapitola se věnuje především důvodům migrace dotazovaných a poslední část zkoumá vztah olomouckých Číňanů k ČR a jejímu obyvatelstvu a kultuře.

Na závěr shrnuji výsledky analýzy a porovnávám je s hypotézami, které jsem si stanovila v úvodu práce.

Ráda bych poděkovala vedoucí mé diplomové práce Mgr. Martině Rysové za její důsledné vedení, trpělivost a vstřícnost při konzultacích a za cenné rady a připomínky.

Obsah

Seznam grafů	8
Ediční poznámka	9
1 Úvod	10
2 Materiály	12
3 Metody	13
4 Výsledky sociologického výzkumu	17
4.1 Osobní informace	19
4.1.1 Pohlaví respondentů	19
4.1.2 Věk respondentů	20
4.1.3 Oblast původu	21
4.1.4 Náboženské vyznání	23
4.1.5 Rodinný stav	25
4.1.6 Počet dětí	26
4.1.7 Národnost partnera	27
4.1.8 Zaměstnání	29
4.1.9 Délka pobytu v Česku	32
4.1.10 Typ pobytu	34
4.2 Příčiny migrace a plány do budoucna	35
4.2.1 Důvody k migraci	35
4.2.2 Proč právě Česká republika?	36
4.2.3 Znalost českého jazyka	38
4.2.4 Znalost dalších jazyků	39
4.2.5 Plány do budoucna	40
4.3 Vztah k České republice, její kultuře a obyvatelstvu	42
4.3.1 Spokojenost v ČR	42
4.3.2 Co se Vám v ČR nejvíc líbí?	43

4.3.3 Co se Vám v ČR líbí nejméně?	45
4.3.4 Slavení českých svátků	47
4.3.5 Slavení čínských svátků	49
4.3.6 Oblíbenost českých památek	51
4.3.7 Jaká místa jste v ČR ještě navštívili?	52
4.3.8 Zájem o českou kulturu	54
4.3.9 Oblíbenost českých filmů a hudby	55
4.3.10 Oblíbenost českého jídla	56
4.3.11 Které české jídlo máte nejraději?	57
4.3.12 Oblíbenost českého piva	58
4.3.13 Zájem Čechů o čínskou kulturu	60
4.3.14 Vztah mezi Čechy a Číňany	62
4.3.15 Přátelství mezi Číňany a Čechy	63
4.3.16 Rasová diskriminace	64
5 Závěr	65
6 Resumé v anglickém jazyce	70
7 Seznam pramenů a literatury	71
7.1 Monografie	71
7.2 Internetové zdroje	71
8 Seznam příloh	76
9 Přílohy	77
9.1 Dotazník v čínštině	77
9.2 Dotazník volně přeložený do češtiny	80

Seznam grafů

Graf 1: Pohlaví respondentů.....	19
Graf 2: Věk respondentů	20
Graf 3: Oblast původu.....	21
Graf 4: Náboženské vyznání	23
Graf 5: Zastoupení věřících v Česku.....	24
Graf 6: Rodinný stav.....	25
Graf 7: Počet dětí.....	26
Graf 8: Národnost partnera.....	27
Graf 9: Zaměstnání	29
Graf 10: Délka pobytu v ČR.....	32
Graf 11: Typ pobytu v ČR.....	34
Graf 12: Důvody k migraci	35
Graf 13: Proč jste si vybral/a Česko?.....	36
Graf 14: Vývoj počtu zahraničních studentů na českých VŠ	37
Graf 15: Znalost českého jazyka.....	38
Graf 16: Znalost dalších jazyků.....	39
Graf 17: Plány do budoucna.....	40
Graf 18: Spokojenost v ČR	42
Graf 19: Co se Vám v ČR nejvíc líbí?	43
Graf 20: Co se Vám v ČR líbí nejméně?.....	45
Graf 21: Slavení českých svátků.....	47
Graf 22: Slavení čínských svátků	49
Graf 23: Oblíbenost českých památek	51
Graf 24: Jaká další místa jste v ČR ještě navštívili?	52
Graf 25: Zájem o českou kulturu	54
Graf 26: Oblíbenost českých filmů a hudby.....	55
Graf 27: Oblíbenost českého jídla	56
Graf 28: Které české jídlo Vám nejvíc chutná?.....	57
Graf 29: Oblíbenost českého piva.....	58
Graf 30: Zájem Čechů o čínskou kulturu	60
Graf 31: Vztah mezi Čechy a Číňany	62
Graf 32: Přátelství mezi Číňany a Čechy	63
Graf 33: Rasová diskriminace	64

Ediční poznámka

Ve své práci jsem pro přepis čínských slov používala transkripci pinyin bez tónových značek. U přímé citace jsem zachovávala čínská slova v původní formě, ale u parafrázovaného textu jsem opět používala přepis v pinyinu.

Čínské znaky jsou uvedeny ve zjednodušené podobě.

Pro názvy děl jsem používala zvýraznění pomocí kurzívy.

1 Úvod

Při výběru tématu své bakalářské práce jsem narazila na výzkum Orientálního ústavu AV ČR z roku 2001, který se zabývá čínskou menšinou žijící v České republice. Problematika týkající se Číňanů v ČR je podle mě velmi zajímavá, a proto jsem se rozhodla udělat vlastní průzkum zaměřený na čínskou menšinu v ČR s tím rozdílem, že ve svém projektu se soustředím pouze na Číňany, kteří žijí v Olomouci.

Cílem této práce je zjistit, proč si olomoučtí Číňané pro svůj život zvolili právě Česko, z jakých částí Číny přišli a hlavně jaký mají vztah k České republice a jejím občanům. Pokládám si otázky orientované na jejich život v ČR – zaměstnání, rodinu, spokojenost, plány do budoucna atd. Také se zaměřuji na otázky týkající se jejich názoru na české památky, filmy, kuchyni a svátky.

Před zahájením samotného sociologického výzkumu jsem si stanovila tyto hypotézy:

1. Číňané žijící v Olomouci zde pracují převážně v oblasti pohostinství.
2. Číňané žijící v Olomouci jsou se svým životem spokojeni, a proto spíše neuvažují o návratu do Číny.
3. Číňané žijící v Olomouci umí alespoň základy češtiny, zajímají se o českou kulturu a oblíbili si české zvyky, jídlo, pití atd.
4. Číňanům žijícím v Olomouci se líbí české památky a navštívili v rámci České republiky i další místa.
5. Číňané žijící v Olomouci mají spíše dobrý vztah k českému obyvatelstvu a mají i přátele české národnosti.

V první části diplomové práce nejprve vysvětluji, co je to sociologický výzkum a následně uvádím, jak jsem při svém průzkumu postupovala. Objasňuji, jaké metody šetření jsem pro svůj projekt zvolila a které naopak v mém případě nebylo příliš vhodné využít. Popisuji postup při vytváření dotazníků a typy otázek, které jsem v něm použila a proč. Zmiňuji se také o metodě rozhovoru, vyjmenovávám základní formy této metody a podrobněji vysvětluji důvody, proč jsem rozhodla rozhovor ve svém výzkumu využít. Dále odkazuji na použitou literaturu a další prameny.

V druhé části této práce uvádím podrobné výsledky sociologického šetření, doplňuji je komentáři a číselnými údaji z databází cizinecké policie a Českého statistického úřadu. Porovnávám je s daty z předešlých let či s údaji z obdobných výzkumů a přidávám úryvky z rozhovorů se zástupci čínské menšiny v Olomouci.

Na závěr shrnuji a analyzuji výsledky výzkumu a hledám obecná stanoviska. Odpovídám na hypotézy a hodnotím cíle práce. Také přikládám kompletní znění dotazníku v čínštině a jeho volný překlad do češtiny.

2 Materiály

Mému průzkumu, jehož výsledky a následná analýza tvoří hlavní část práce, předcházela sběr potřebných teoretických dat, díky nimž jsem si mohla udělat lepší představu o Číňanech žijících v České republice. K tomuto účelu jsem čerpala především z prací českých sinologů zabývajících se touto problematikou. Důležitým zdrojem pro mě byl průzkum Lubici Obuchové *Čínská komunita v České republice 2001* a také diplomová práce Kláry Závodské *Čínská menšina v České republice – sociologický výzkum*.

Pro získání novějších dat a přesných číselných údajů jsem využívala hlavně databázi Českého statistického úřadu. Dále jsem čerpala také z databáze cizinecké policie a k zjištění informací o Číňanech žijících konkrétně v Olomouci jsem kontaktovala pracovníky Sdružení občanů zabývajících se emigranty a Centrum na podporu integrace cizinců.

Jako hlavní zdroje k teorii sociologického výzkumu mi posloužily tyto publikace: *Úvod do sociologického výzkumu* od Františka Zicha, *Úvod do sociologického výzkumu* od Hynka Jeřábka a *Jak se vyrábí sociologická znalost* od Miroslava Dismana. Při tvorbě dotazníku a analýze získaných dat jsem dále používala příručku *Základy kvantitativního šetření* od K.F. Punche.

3 Metody

Ve své práci jsem použila metodu sociologického výzkumu. Tato kapitola má za úkol nejprve vysvětlit, co vlastně znamená výzkum obecně a definovat význam pojmu sociologický výzkum. Následně stručně uvedu, jak se výzkumné projekty člení, jaké je schéma kvantitativního sociologického výzkumu a jaké jsou jeho základní cíle.

Jeřábek (1993, s. 14) ve své knize uvádí, že výzkum je systematické, kontrolované, empirické a kritické zkoumání hypotetických výroků o předpokládaných vztazích mezi přirozenými jevy. Výsledky správně projektovaného výzkumu nikdy nesmí být ovlivněny hodnotami výzkumníka. Hodnoty výzkumníka mohou mít vliv pouze na výběr zkoumaného problému (Jeřábek 1993, s. 16).

Sociologický výzkum je výzkumný proces, který se uskutečňuje v rámci sociologické teorie, což znamená, že k popisování a vysvětlování zkoumaného problému se používají sociologické kategorie a pojmy. Předmětem sociologického výzkumu jsou různé sociální jevy (Zich 2004, s. 5).

Podle Jeřábka (1993, s. 51) výzkumné projekty třídíme do tří skupin:

- případové studie (zkoumají jednotlivé případy, využívají se pro výzkum malých komunit);
- průzkumy (na základě šetření výběrového souboru zjišťují populační charakteristiky);
- experimenty (ovlivňují nezávisle proměnné a zjišťují vliv těchto změn na závisle proměnných).

Základními kroky v kvantitativním výzkumu jsou: formulace teoretického nebo praktického sociálního problému, formulace teoretické hypotézy, rozhodnutí o technice sběru dat, konstrukce nástrojů pro tento sběr, sběr dat, analýza dat, interpretace a závěry (Disman 2002, s. 120).

Cílem výzkumu může být: popis (deskripce), zjišťování souvislostí, závislosti proměnných (korelace), srovnání (komparace), odhalování příčin (kauzálních) vztahů, zjišťování vývojových procesů (Jeřábek 1993, s. 50).

Pro svůj výzkum jsem se rozhodla použít dotazníkovou metodu, kterou jsem v některých případech doplnila rozhovorem. Objekty sociologického šetření byli Číňané

starší 12 let žijící v Olomouci. Na rozdíl od předchozích obdobných výzkumů, jsem nerozlišovala, zda se jedná o pevninské Číňany, nebo o Taiwance.

Miroslav Disman (2002, s. 141) uvádí tyto výhody dotazníkové metody:

- Vysoce efektivní technika, která může postihnout i velký počet jedinců při relativní malých nákladech.
- Dotazník umožňuje poměrně snadno získat informace od velkého počtu jedinců v poměrně krátkém čase.
- Spolupracovníci v terénu jsou nezbytní jen někdy.
- Náklady šetření na rozptýleném vzorku jsou relativně nízké.
- Anonymita je relativně přesvědčivá.

Podle Dismana (2002, s. 141) má však dotazníkové šetření i své nevýhody:

- Klade vysoké nároky na ochotu dotazovaného, je snadné „přeskočit“ otázku nebo neodpovědět vůbec.
- U dotazníku je možné, že otázky byly zodpovězeny jiným členem rodiny, nebo, a to častěji, celým rodinným týmem.
- Návratnost je velice nízká. S výjimkou některých speciálních případů je tak nízká, že jakákoliv reprezentativnost vzorku je ztracena.

Dotazníky jsem se snažila šířit osobně, abych si zajistila návratnost dotazníku a také mohla zkontrolovat, zda respondenti odpověděli na všechny otázky. Několik kontaktů na Číňany žijící v Olomouci jsem získala především díky čínské studentce, kterou doučuji češtinu a její rodině. Ale obrátila jsem se i na Konfuciovu akademii a učitelé čínštiny na UP. Podle údajů Českého statistického úřadu z konce roku 2012 žilo v okrese Olomouc 39 Číňanů (www.czso.cz). Cílem bylo vybrat nejméně 20 dotazníků, aby můj výzkum pokryl alespoň polovinu olomouckých Číňanů.

Dotazník byl anonymní, což mělo přispět k větší pravdivosti odpovědí. Pokud jsou respondenti nuceni uvést své jméno, může se stát, že se u výběru odpovědi více kontrolují či vybírají odpovědi tak, aby ve výsledku udělali na tazatele lepší dojem.

Respondenti vyplňovali dotazník sami, bez mé přítomnosti. Myslím, že i tento fakt pomohl k větší otevřenosti a pravdivosti při odpovídání na otázky.

U sestavování kvantitativních dotazníků bychom měli vybírat takové otázky a položky, na které lze snadno a rychle odpovědět a nevyžadují hlubokou analýzu. Abychom toho dosáhli, měli bychom dodržet tyto zásady:

- tvoříme otázky a položky krátké a tak jednoduché, jak je to možné;
- dodržujeme zásadu, že každá položka a otázka se týká jenom jedné věci;
- vyhýbáme se negativním a dvojitě negativním formulacím;
- používáme jazyk, který je jasný, jednoznačný, relevantní, vhodný a nestranný (Punch 2008, s. 79).

Dle výše uvedených zásad jsem se snažila vytvořit svůj dotazník. Dotazník je velmi krátký, takže k jeho vyplnění stačilo respondentům několik minut. Kdyby byl dotazník příliš dlouhý, mohlo by dojít u dotazovaných ke snížení koncentrace a odpovědi by pak byly nepřesné.

Při vytváření otázek v dotaznících jsem se řídila metodami popsány v již zmíněné knize Hynka Jeřábka *Úvod do sociologického výzkumu*. Snažila jsem se o jednoduchost, jednoznačnost, srozumitelnost a přiměřenou délku otázek. Použila jsem tyto typy otázek:

- uzavřené otázky (dotázaný musí zvolit jednu z nabízených odpovědí);
- otevřené otázky (dotázaný použije své vlastní formulace);
- polouzavřené otázky (jsou nabídnuty kategorie odpovědí a mimo to je poskytnuta možnost odpovědět volně mimo).

V dotazníku se nejčastěji vyskytují uzavřené otázky, protože následné zpracování odpovědí je přehlednější. Stačí sečíst stejné odpovědi a lze snadno zjistit, kolik procent respondentů zvolilo tu nebo onu odpověď.

U některých otázek, kdy mě zajímal konkrétní názor respondenta na danou věc, bylo nezbytné použít otevřené otázky. Tento typ otázek jsem se snažila použít minimálně, jelikož následná analýza výsledků probíhá na základě vytvořeného kódového klíče, podle kterého lze pak odpovědi třídit do různých kategorií.

Polouzavřené otázky jsem používala poměrně často, protože obdobně jako uzavřené otázky jsou lehce zpracovatelné. V těchto otázkách má dotazovaný možnost zvolit odpověď typu „jiná“ a následně odpovědět vlastními slovy nebo zvolenou

odpověď ještě blíže specifikovat. Tudiž i u tohoto typu otázek je zapotřebí vytvořit kódový klíč, ale větší procento těchto otázek lze zpracovat stejným způsobem jako u otázek uzavřených.

Pro větší specifikaci a rozšíření odpovědí jsem se rozhodla dodatečně použít metodu rozhovoru. Díky této metodě jsem měla možnost zjistit mnoho dalších informací ohledně způsobu života čínské menšiny v Olomouci. Bohužel jen malé procento respondentů bylo ochotno se rozhovoru zúčastnit a odpovídat na další otázky.

Podle Jeřábka (1993, s. 72) můžeme uvést tři typy rozhovorů:

- Standardizovaný rozhovor (nejvíce formalizovaná forma rozhovoru, od každé osoby je vyžadována stejná informace, každému jsou kladeny totožné otázky v jednotném pořadí).
- Částečně standardizovaný rozhovor (založen na předpokladu, že je možno získat stejnou informaci od různých skupin dotázaných rozdílně formulovanými otázkami či rozdílným pořadím otázek).
- Nestrukturovaný rozhovor (není předem určena struktura rozhovoru, znění ani pořadí otázek).

Pro můj účel se jevil nestrukturovaný rozhovor jako nejvhodnější, jelikož mě u každého účastníka průzkumu zajímala trochu jiná informace. Své otázky jsem často volila podle toho, jaké odpovědi uvedli respondenti v dotazníku. Když například jeden z dotazovaných uvedl, že má vystudovaný obor Český jazyk, tak mě samozřejmě velmi zajímalo, proč si vybral zrovna tento obor. Údaje zjištěné pomocí rozhovorů jsem pak použila pro doplnění informací při konečné analýze výsledků z dotazníkového šetření.

Ve své práci jsem dále používala materiály z databází Českého statistického úřadu a cizinecké policie. Všechny další zdroje, ze kterých jsem čerpala, uvádím v seznamu pramenů a literatury.

Konečná získaná empirická data jsem následně zpracovávala pomocí programu Microsoft Excel, který je pro zpracování dat přímo určený a uživatelsky přijatelný.

4 Výsledky sociologického výzkumu

V této kapitole uvádím analýzu výsledných dat sesbíraných během mého sociologického šetření. Výzkum probíhal v období únor/březen 2015 formou dotazníků a doplňujících rozhovorů. Z celkového počtu Číňanů žijících v okrese Olomouc (přibližně 40), se průzkumu zúčastnilo 22 respondentů (www.czso.cz).

Dotazníky jsem z velké části šířila osobně. Nejprve jsem navštívila několik čínských restaurací a restaurací, u kterých jsem se domnívala, že tam pracují Číňané. Při těchto pochůzkách jsem se často setkala s neochotou oslovených dotazník vyplnit. Kvůli nedůvěře a neochotě některých zástupců čínské menšiny v Olomouci jsem získala méně dotazníků, než bylo potenciálních respondentů, kterých bylo přibližně 28.

Například v jednom asijském bistru jsem po rozhovoru se servírkou zjistila, že ona a ještě jeden kuchař (její manžel) jsou původem z Číny. Servírka si dotazník nechtěla ani prohlédnout a i přesto, že jsem zdůraznila, že je tento výzkum pouze pro studijní účely a je anonymní, dotazník si nevzala. Dokonce ani když jsem přišla druhý den v doprovodu čínské studentky, jejíž rodina se s tímto manželským párem znala, nechtěla oslovená dotazník vyplnit. Žena sice uvedla, že dotazník později ona i manžel vyplní a následně ho předají oné studentce, ale nakonec dotazník nevyplnili. V dalších dvou restauracích jsem se setkala s podobnou reakcí. Ve všech třech případech, kdy potenciální respondenti odmítli dotazník vyplnit se jednalo o ženy.

Všichni čínští muži, které jsem osobně oslovila, byli ochotní dotazník vyplnit a byli potěšeni, že s nimi komunikuji v čínštině. Často se i zajímali o to, zda jsem byla už v Číně nebo jestli bych tam chtěla v budoucnu jet a o moje studium čínštiny. Pouze jeden z oslovených mužů dotazník nevyplnil, a to z toho důvodu, že neuměl číst ani psát.

Významnou skupinou respondentů byli zaměstnanci Konfuciovy akademie a Univerzity Palackého. Tato skupina účastníků průzkumu byla nejvíce ochotná se mnou spolupracovat a případně i odpovědět na doplňující otázky mimo dotazník. Obě zmíněné instituce jsem navštívila osobně a získala od potencionálních respondentů souhlas s účastí na mém výzkum a emailové adresy, na které jsem pak hromadně rozeslala dotazníky. Pouze jeden z oslovených mi vyplněný dotazník zpět neposlal.

Další respondenty se mi podařilo získat díky výše uvedené čínské studentce, jejíž rodina vlastní čínskou restauraci. Protože ji víc než rok a půl pomáhám s přípravou

do školy, tak jsem se již poznala i s dalšími členy její rodiny. Poprosila jsem je tedy o účast na mém výzkumu.

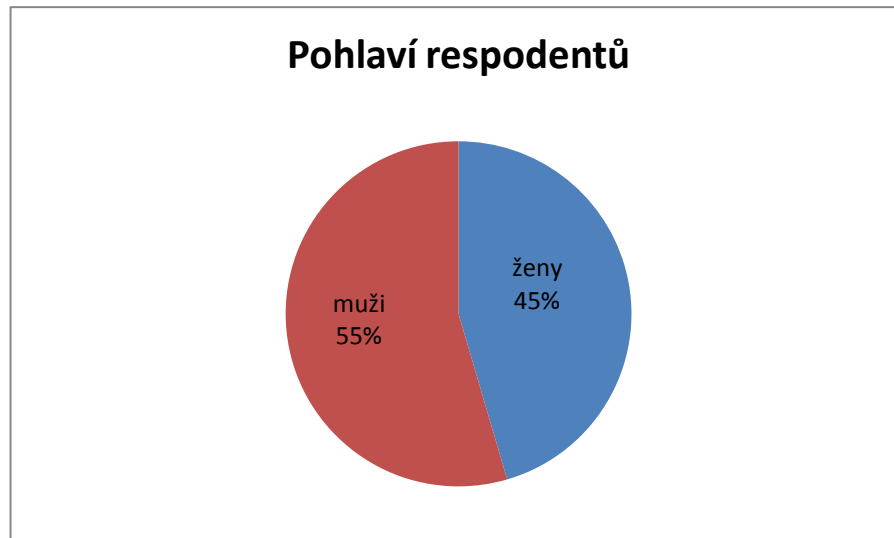
Dva další respondenty jsem získala náhodným oslovením na ulici. Jednalo se o studenty a byli velmi mile překvapeni, že na ně mluvím čínsky a ihned souhlasili, že mi dotazníky vyplní. Jednoho účastníka jsem našla prostřednictvím sociálně sítě a i on dotazník vyplnil a byl dokonce ochoten odpovědět několik doplňujících otázek.

Pro analýzu výsledků výzkumu jsem všechny otázky nejprve rozdělila do tří skupin a následně jsem v rámci každé skupiny postupovala podle otázek v dotazníku. První skupina obsahuje otázky týkající se základních osobních informací jako je pohlaví, věk, počet dětí, rodinný stav atd. Ve druhé skupině jsou zastoupeny otázky, které měly objasnit důvody migrace olomouckých Číňanů a jejich plány do budoucna a v poslední skupině najdeme otázky, které popisují vztah čínské menšiny k České republice, české kultuře a českým občanům.

4.1 Osobní informace

4.1.1 Pohlaví respondentů

Graf 1: Pohlaví respondentů

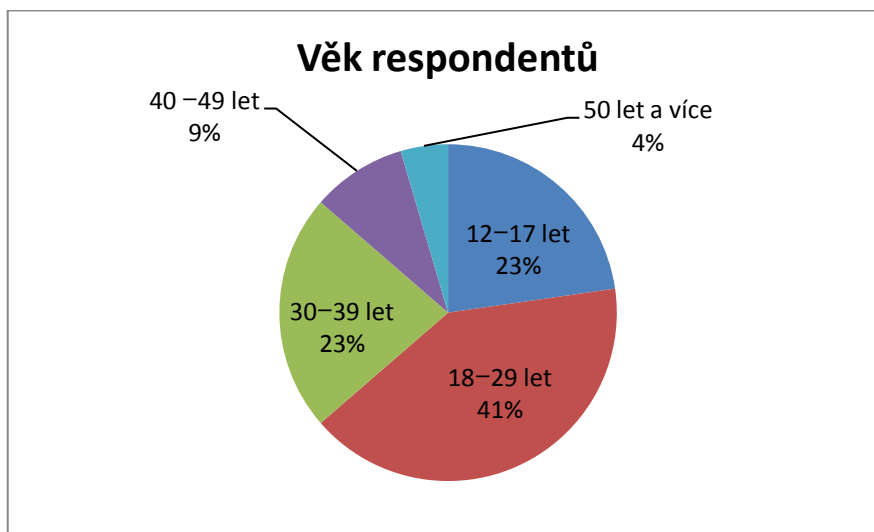


Dotazník vyplnilo celkem 12 mužů a 10 žen.

Poměr mezi počtem mužů a žen v mém sociologickém výzkumu odpovídá poměru mezi muži a ženami v celé České republice v roce 2013, kdy bylo podle Českého statistického úřadu z celkového počtu 5508 Číňanů přibližně o 300 žen méně než mužů (www.czso.cz). Během mého vlastního empirického pozorování jsem se při sběru dat setkala s více ženami než muži, ale účastnit se mého šetření byli ženy méně ochotné než muži. Domnívám se, že poměr čínských mužů a žen je v Olomouci vyrovnaný.

4.1.2 Věk respondentů

Graf 2: Věk respondentů



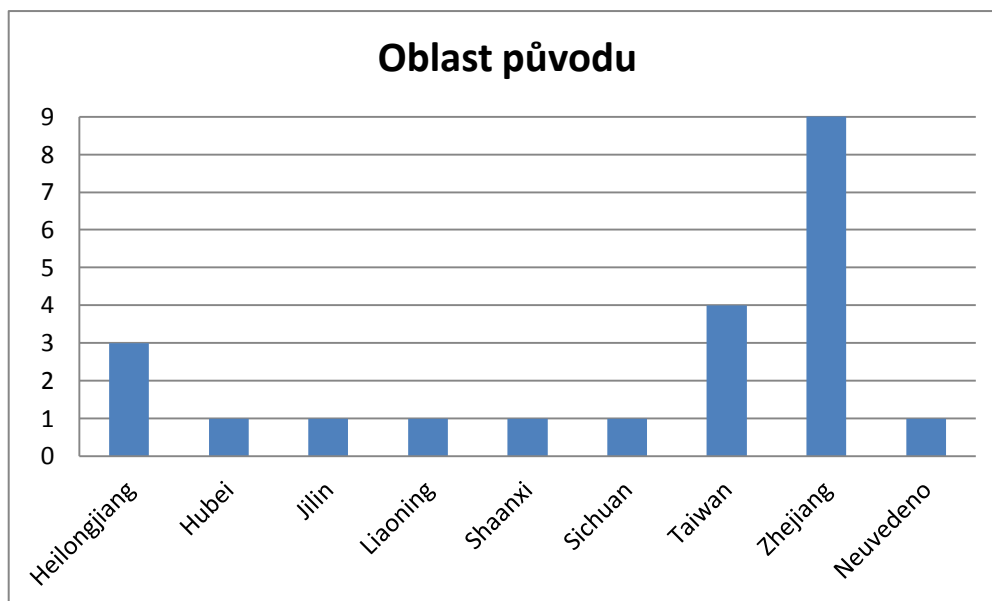
Největší zastoupení 9 respondentů (dále jen r.) měla věková skupina 18–29 let, která tvořila 41 % dotazovaných. Ve stejném poměru pak byly zastoupeny skupiny 12–17 let a 30–39 let, přičemž se ke každé z nich přihlásilo 5 respondentů a každá tvořila zhruba jednu čtvrtinu z celkového počtu. Do věkové kategorie 40–49 spadá necelých deset procent dotazovaných, tuto možnost zvolili pouze dva účastníci výzkumu. Nejméně zastoupenou skupinou (1 r.) byla kategorie 50 let a více, která tvořila jen 4 %.

Zajímavé je, že skupina náctiletých je zastoupena stejným počtem respondentů jako skupina mezi 30–39 lety. Podle mě má na tento jev vliv zejména otevřenost a sdílnost lidí v dospívajícím věku. Z části možná také zvědavost, jelikož někteří respondenti, kteří zaregistrovali průběh tohoto výzkumu, se sami nabídli, že dotazník vyplní. Všichni další dotazovaní ve věku 12–17 let, které jsem oslovila, ihned souhlasili s účastí na mém průzkumu. Podobně tomu bylo i u nejpočetnější kategorie 18–29 let. Myslím, že blízkost jejich věku k mému mohla hrát také jistou roli v ochotě spolupracovat.

Průzkumu se zúčastnil pouze jeden respondent nad 50 let, což podporuje názor, že Číňané zde nezůstávají natrvalo, ale s blížícím se poproduktivním věkem se vracejí zpět do Číny. I podle předchozího výzkumu *Čínská komunita v České republice 2001* zabývající se čínskou menšinou v Česku je počet Číňanů nad 50 let jen kolem 13 % z celkového počtu účastníků šetření (Obuchová 2002, s. 7).

4.1.3 Oblast původu

Graf 3: Oblast původu



V mém průzkumu byli zastoupeni Číňané celkem ze 7 provincií a Taiwanu. Ani jeden respondent nepocházel z některé autonomní oblasti (Tibet, Vnitřní Mongolsko, Ningxia, Xinjiang, Guangxi), nebo z města pod územní samosprávou (Peking, Šanghaj, Tianjin, Chongqing) či ze zvláštní správní oblasti (Hongkong, Macao). Z mého průzkumu vyplývá, že nejvíc Číňanů žijících v Olomouci pochází z pobřežní provincie Zhejiang. Téměř polovina všech dotazovaných (9 r.) je původem z této provincie.

Zhejiang, provincie východního pobřeží Číny, dominuje i ve výzkumu *Číňané v České republice, 1992–2002: Zrod a formování symbolické komunity*, kdy se k ní hlásilo asi 20 % respondentů (www.inkluzivniskola.cz) a také v již výše zmíněném výzkumu Lubici Obuchové, kdy z Zhejiangu pocházelo rovněž 20 % dotazovaných (Obuchová 2002, s. 16). Tato provincie patří mezi tradiční emigrantské oblasti, jež jsou kvůli členitosti terénu a ne příliš dokonalé infrastruktuře od čínského vnitrozemí izolované, a proto se obyvatelé těchto oblastí často snažili hledat ekonomické příležitosti v blízkých cizích zemích, relativně snadno dostupných po moři, než v čínském vnitrozemí. Historie zhejiangské emigrace sice sahá již do poloviny 19. století, ale ten skutečný emigrantský boom odstartoval až ke konci 80. let 20. století. Navíc právě zde v oblasti východního pobřeží se Číňané jako první setkávají s Evropany a s křesťanstvím. Jisté je, že jim tyto zkušenosti usnadnili první kroky v evropských zemích (Obuchová 2002, s. 17).

Druhou nejpočetnější skupinou byli Číňané pocházející z Taiwanu. Jak jsem již v úvodu naznačila, nedělala jsem ve svém výzkumu rozdíly mezi pevninskými Číňany a Číňany z Taiwanu. Tato skupina zaujímala 18 % (4 r.). Domnívám se, že kvůli rozdílnému politickému režimu jsou obyvatelé Taiwanu obecně více sdílní a důvěřiví vůči cizincům než pevninští Číňané. Proto si také myslím, že by jejich procentuální zastoupení bylo nižší, kdyby mnou osloveni Číňané z pevniny byli více otevření a ochotní se výzkumu zúčastnit. Jak jsem již uvedla výše, nemálo potencionálních respondentů odmítlo dotazník vyplnit.

Těsně za Taiwanem se umístila provincie severovýchodní Číny Heilongjiang, ze které přišli 3 dotazovaní. Po Zhejiangu je to hned druhá nejpočetnější skupina zastupující oblast pevninské Číny. Podle Obuchové (2002, s. 16–17) patří tato provincie mezi oblast nové migrace, kde Obuchová řadí i další dvě provincie čínského severovýchodu Jilin a Liaoning a právě tyto provincie jsou jednou ze tří nejčastějších oblastí původu čínských emigrantů. Provincie Jilin a Liaoning byly zastoupeny i v mém výzkumu, z každé z nich přišlo po jednom respondentovi. Takže z oblasti nové migrace bylo celkem 5 respondentů (23 %).

Z vnitrozemských provincií Hubei, Shaanxi a Sichuan pocházel vždy jeden respondent. A jeden dotazovaný místo původu nevedl.

Obuchová (2003, s. 16–17) uvádí celkem tři oblasti pevninské Číny, ze kterých přišlo do České republiky nejvíc čínských emigrantů, kromě dvou již zmíněných oblastí (východní pobřeží Číny a severovýchod Číny) se jedná ještě o města s územní samosprávou (Peking, Tianjin, Šanghaj). Tato města dokonce v obou výše uvedených výzkumech zaujímala v otázce původu Číňanů v Česku větší podíl než severovýchodní provincie (www.inkluzivniskola.cz; Obuchová 2002, str. 16). V mém průzkumu se neobjevil ani jeden respondent, který by pocházel z této oblasti. Domnívám se, že emigranti pocházející z těchto měst, která patří mezi pět nejbohatších měst Číny (www.en.wikipedia.org) a zároveň jsou to města s největším počtem obyvatel (www.chinahighlights.com), dávají přednost životu ve velkém městě a usazují se tedy hlavně v Praze.

4.1.4 Náboženské vyznání

Graf 4: Náboženské vyznání



Největší podíl (45 %) měli respondenti bez náboženského vyznání, kterých bylo celkem 10. Necelá jedna třetina dotazovaných se přiřadila ke křesťanské víře (6 r.). Stejným poměrem (14 %) byl zastoupen buddhismus (3 r.) a taoismus (3 r.). Vyznavačů konfucianství byly jen 4 % (1 r.). Islám a jiná náboženství nebyla zastoupena vůbec. Jeden respondent nechtěl své vyznání uvést a jeden na otázku neodpověděl.

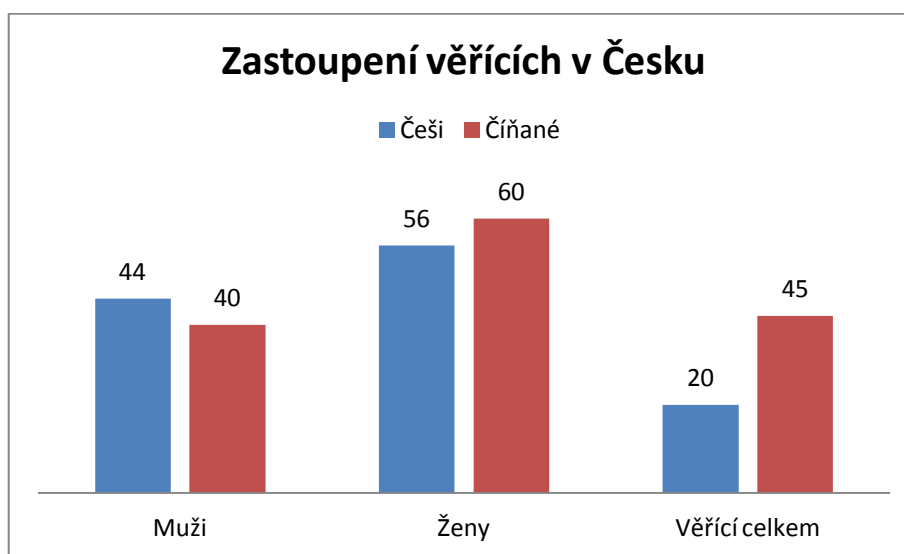
Někteří respondenti (3 r.) zvolili více než jednu odpověď. Tato skutečnost je pravděpodobně dána odlišným vnímáním náboženství v Číně. V Číně jsou náboženské směry často považovány spíše za filozofické ideologie, které se mohou navzájem doplňovat. Jeden respondent vybral současně křesťanství a buddhismus, což jsou náboženství diametrálně odlišná a jejich kombinace je v západním světě netypická. Myslím, že onen dotazovaný si zachovává své tradiční náboženství, ale vlivem své manželky (Česka) se zároveň postupně učí západnímu náboženství – křesťanství. Zbylí dva respondenti uvedli kombinace typicky čínských náboženských (filozofických) směrů – taoismu, buddhismu a konfucianismu.

V Číně je nejvíce zastoupen buddhismus, který se v mém výzkumu těšil ani ne poloviční oblibě jako křesťanství. Je to patrně způsobeno tím, že téměř polovina účastníků průzkumu pocházela z pobřežní provincie Zhejiang, kde docházelo k prvním stykům se západním světem. Do kontaktu s čínským obyvatelstvem se ne zřídka dostávali evropští misionáři, díky nimž se v Zhejiangu rozvíjela křesťanská obec, která

je zde do dnes a její náboženské aktivity se stále výrazněji projevují (Obuchová 2002, s. 17). Dalším důvodem může být i to, že čínská menšina postupně přejímá české náboženské zvyklosti.

Celkově věřící byli zastoupeni 45 % (10 r.) a z toho bylo 60 % žen a 30 % mužů. Pro porovnání s počtem věřících v Česku uvádím následující graf, který obsahuje empirická data získaná mým výzkumem a údaje Českého statistického úřadu (www.czso.cz). Číselné údaje v grafu jsou uvedené v procentech.

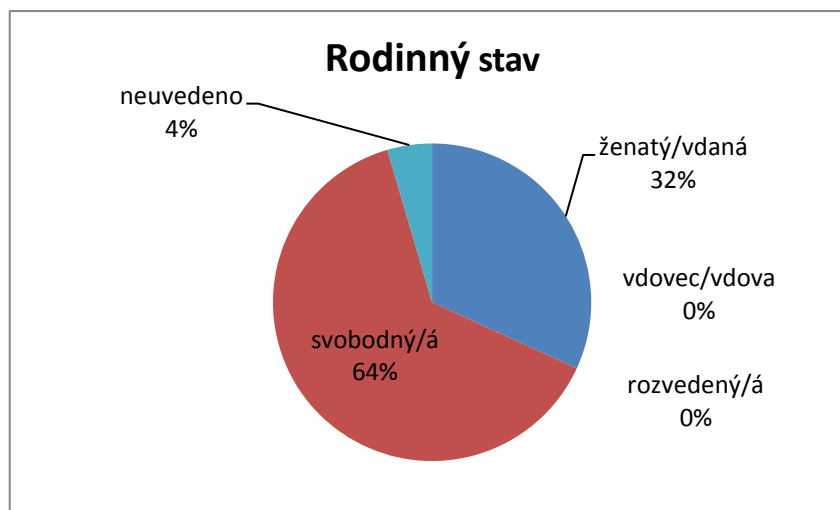
Graf 5: Zastoupení věřících v Česku



Z grafu je patrné, že olomoučtí Čiňané mají k náboženství bližší vztah než Češi obecně. Čechů, kteří se hlásili k náboženskému vyznání, bylo jen 20 % (rok 2011), což je více než o polovinu méně než Čiňanů. Poměr mezi věřícími ženami a muži byl u Čechů více vyrovnaný než u čínské menšiny, kde je větší počet žen než mužů.

4.1.5 Rodinný stav

Graf 6: Rodinný stav



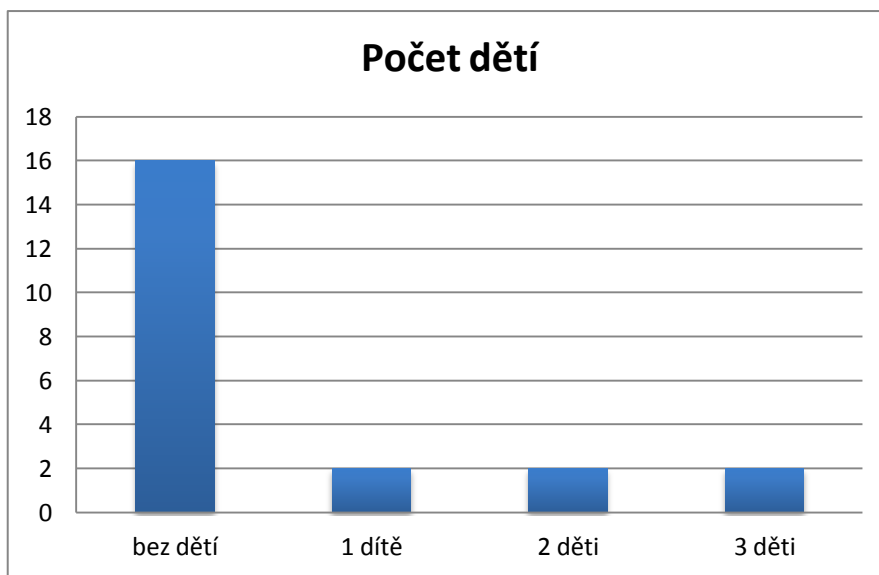
Více než polovinu (64 %) účastníků výzkumu tvořili svobodní respondenti, kterých bylo celkem 14. V kategorii ženatý/vdaná bylo 7 respondentů (32 %). Ve skupině rozvedený/á nebyl ani jeden dotazovaný a stejně tomu bylo i ve skupině vdovec/vdova. Jeden respondent neuvedl žádnou odpověď.

Velké zastoupení svobodných Číňanů, bylo způsobeno tím, že skoro čtvrtina dotazovaných byli zástupci čínské menšiny ve věkové kategorii 12–17 let, takže ani nemohli být ženatí/vdaní. Když nezapočítám náctileté do celku, tak je svobodných jen o 2 respondenty méně než ženatých/vdaných. Poměr mezi těmito kategoriemi je tedy téměř 1:1, což odpovídá poměru mezi svobodnými a ženatými/vdanými obyvateli ČR (svobodní 48 %, ženatí/vdaní 52 %), (www.czso.cz).

Podíl svobodných Číňanů v Olomouci ale naprosto neodpovídá podílu svobodných Číňanů v Číně, který je pouze 21% z celkového počtu obyvatel (www.stats.gov.cn). Je tedy patrný vliv prostředí, ve kterém žijí. Tradičně byl v minulosti v Číně kladen velký důraz na manželství a Číňané vstupovali do manželství poměrně v nízkém věku a tento jev je viditelný v Číně i dnes. V České republice zřejmě nemají Číňané pocit tlaku ze strany společnosti. Také si myslím, že respondenti často plánují založit rodinu až po návratu do Číny a pobytem v Česku si pouze zajistit dobré finanční prostředky.

4.1.6 Počet dětí

Graf 7: Počet dětí



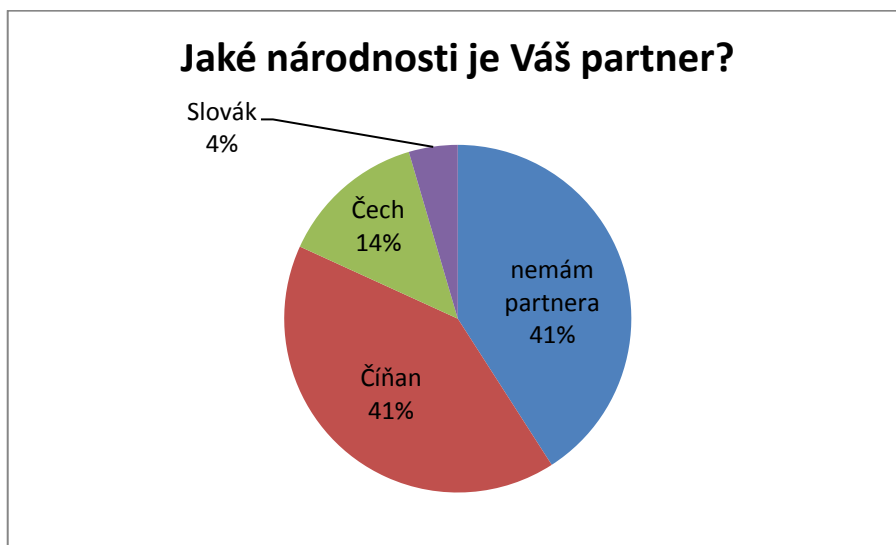
Z grafu je na první pohled zřejmé, že většina respondentů byla bezdětných. Celkem tato skupina tvořila 73 % (16 r.) a ze zbylých tří kategorií zaujímala každá pouze 9 % (2 r.) z celkového počtu dotazovaných.

Téměř tři čtvrtiny účastníků uvedlo, že nemají ani jedno dítě. Jako u předchozí otázky i zde hrál důležitou úlohu fakt, že 5 respondentů bylo nezletilých. Dále pak i početné zastoupení svobodných respondentů mělo na tento údaj vliv. Až do roku 1997 byl v Číně pohlavní styk mimo manželství nelegální (Tania Branigan 2014), a proto ještě i v dnešní době je matka bez manžela společností opovrhována a nemanželské dítě je považováno za skandál. Těhotné ženy mimo manželství se samy často cítí zahanbeny a dokonce se bojí o těhotenství říct vlastním rodičům. Dnes sice mohou svobodné matky běžně rodit v nemocnicích, ale musí platit veškeré výlohy ze své vlastní kapsy a dokonce po narození dítěte ještě zaplatit státu poplatek (www.globaltimes.cn).

Z výzkumu je také patrné, že olomoučtí Číňané běžně mají i více než jedno dítě, což není typické pro Číňany žijící v Číně (politika jednoho dítěte). Nedomnívám se ale, že by se Čínské ženy stěhovaly do cizích zemí a do Česka, aby mohly mít více dětí. Spíš si myslím, že tady v Česku mají kvalitnější životní podmínky, a proto bez pocitu finanční tísně či jiných problémů mohou vychovávat více než jedno dítě.

4.1.7 Národnost partnera

Graf 8: Národnost partnera



V dotazníku 41 % respondentů uvedlo, že mají partnera (ne nutně manžel/manželka) čínské národnosti (9 r.). Pouze tři dotazovaní (14 %) napsali, že jejich partnerem jen Čech (z toho dva muži a jedna žena) a jen jediný respondent uvedl, že má partnera slovenské národnosti. Zbýlých 9 účastníků výzkumu bylo bez partnera (41 %).

Z doplňující diskuze se dvěma respondenty jsem zjistila, že se se svým českým protějškem seznámili v Číně. Ani jeden z nich neplánoval najít si partnera jiné národnosti a už vůbec ne Čecha. U obou šlo o naprostou náhodu, kdy v jednom případě česká studentka odjela na studijní pobyt do Číny a tam ji respondent potkal (muž, 25 let) a v tom druhém naopak český muž jel do Číny za účelem postgraduálního studia a tam se seznámil s druhým respondentem (žena, 32 let). Z výzkumu tedy nevyplývá, že by Číňané emigrovali do Česka či jiné země za účelem najít si partnera.

Když jsem zjistila, že jsou v Olomouci Číňané, kteří mají českého partnera, zajímalo mě, v čem a jestli považují české muže/ženy jiné než čínské. Uvádím zde výpověď jednoho respondenta (žena, 32 let): „Dřív mě nikdy nenapadlo, že bych mohla mít za manžela cizince, ale když jsem získala možnost seznámit se s několika cizinci, začala jsem o této možnosti uvažovat. Předtím jsem neměla čínského partnera, ale myslím si, že čínští muži se od českých liší v mnoha směrech. Například čínští muži se absolutně neumí starat o domácnost a dělat domácí práce a ani je nechtějí dělat. Totéž

*se týká i péče o děti. Také spousta čínských mužů stále zastává tradičnější myšlení, například to, že ženy nesmí pít alkohol nebo že nemohou mít přátele mezi muži.*¹

Jeden z dotazovaných, který má přítelkyni slovenské národnosti, se s ní seznámil během svého studia zde v Olomouci na Univerzitě Palackého.

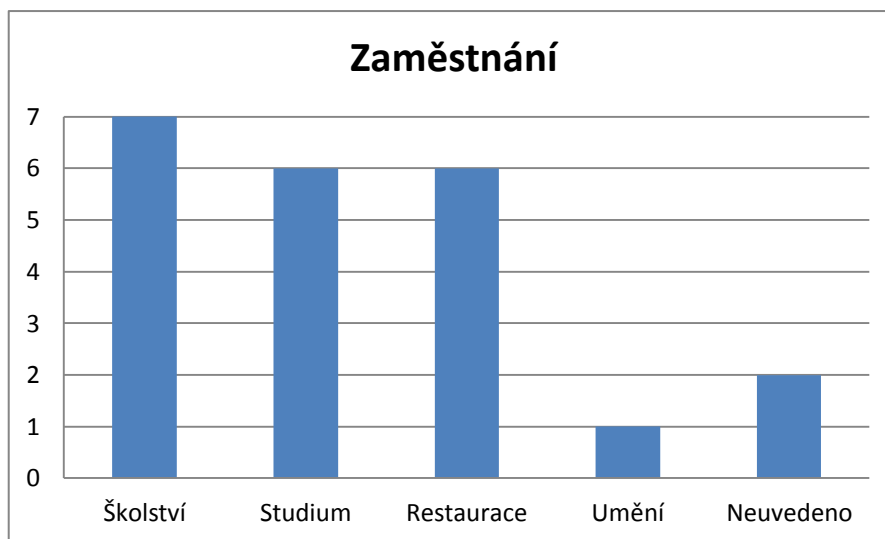
Podle nedávných výzkumů je počet sňatků s cizinci v ČR čím dál vyšší a uvádí se, že až každá desátá svatba v Česku je právě s cizincem/cizinkou. Mezi českými ženami jsou nejvíc oblíbené národnosti jako Němci, Slováci, Britové a dokonce i Ukrajinci. Českým mužům se zase nejvíc líbí Ukrajinky, Slovenky, Rusky nebo Vietnamky. Dochází také k falešným sňatkům kvůli snadnému získání trvalého pobytu v Česku (Jiří Vavroň 2012).

Ačkoli se počet sňatků s cizinci zvyšuje, nevyskytuje se mezi nimi větší množství sňatků s Číňany, proto se nedomnívám, že by vztahy respondentů měly skrytý důvod nebo se jednalo o nějaký trend. Jak vypověděli dva z mých respondentů, jedná se pouze o shodu okolností.

¹ Volně přeloženo z čínského originálu (mluvené slovo).

4.1.8 Zaměstnání

Graf 9: Zaměstnání



Nejvíce respondentů pracovalo ve oblasti školství (32 %), přičemž naprostá většina uvedla svou konkrétní pozici jako učitel nebo lektor čínského jazyka. 27 % dotazovaných byli studenti, kteří studovali na českých základních nebo vysokých školách. V oblasti pohostinství pracovalo 27 % dotazovaných a jeden respondent napsal, že je malíř. Zbylí dva účastníci otázku ohledně zaměstnání nevyplnili.

Jelikož je výrazně zastoupena oblast školství, je zřejmé, že minimálně třetina respondentů měla vysokoškolské vzdělání. Domnívám se, že je tato kategorie tak početně zastoupena hlavně z toho důvodu, že je v Olomouci vyučována čínština na Univerzitě Palackého a také na Konfuciově akademii. Právě na těchto institucích je zaměstnáno všech 27 % respondentů a vyučují zde primárně čínštinu. Někteří vedou i další kurzy související s asijskou kulturou nebo jazyky. Jeden z respondentů (muž, 24 let) uvedl, že má dokonce vystudovaný obor bohemistika na univerzitě v Pekingu (Pekingská univerzita zahraničních studií). Na otázku, proč si zvolil zrovna češtinu jako studijní obor, odpověděl: „*Nebudu lhát, nevybral jsem si češtinu z vlastního zájmu, ale abych tak zjednodušeně řekl, ona vlastně na mě zbyla. Strašně moc jsem chtěl jít studovat na jednu z nejprestižnějších univerzit v Číně, na Pekingskou univerzitu zahraničních studií. Podle počtu bodů, které získáte u přijímacích zkoušek si následně můžete zvolit obor. Ty nejvíce lukrativní obory, jako je třeba angličtina, jsou za nejvíce bodů a pak se to postupně snižuje. Dle mých výsledků mi více méně byla přidělena čeština. Jelikož jsem strašně moc toužil jít právě na tuto univerzitu, tak jsem přijal i fakt, že*

*budu studovat češtinu. Zjednodušeně řečeno. Nyní jsem ale rád, že jsem vystudoval češtinu a jsem spokojen se svou prací i životem v Česku a plánuji tady zůstat i do budoucna,*² konstatoval na závěr.

Obuchová se domnívá, že nejvíc vysoce vzdělaných Číňanů, kteří se u nás snaží prosadit v intelektuálně zaměřených činnostech, pochází z velkých čínských měst jako je Peking, Tianjin a Šanghaj (Obuchová 2002, s. 19). Výsledky mého výzkumu se ale naprosto liší. Ani jeden z respondentů pracujících v kategorii školství nepocházel z města s územní samosprávou. Byly zde zastoupeny převážně vnitrozemské provincie. Můžeme tedy říct, že vysoká úroveň vzdělání v Číně není doménou pouze měst s územní samosprávou.

Druhou skupinou byli čínští studenti (6 r.). V této skupině byli zastoupeni 4 studenti navštěvující českou základní školu (13–16 let) a 2 studenti (22 a 30 let) studující na Univerzitě Palackého zubní lékařství. Oba dva tito vysokoškolské studenti pocházeli z Taiwanu a po dokončení studia se plánují vrátit do Číny. Studium a veškeré výlohy jim platí rodina. Jeden ze studentů uvedl, že školné ročně stojí přibližně 10 000 Euro a rodiče mu ještě poskytují peníze na ubytování (dozvěděla jsem se, že nebydlí na koleji, ale má pronajatý byt), stravování a na další každodenní výdaje. Přepokládám proto, že oba tito studenti pocházejí z bohatých rodin.

Dalších 27 % respondentů uvedlo, že pracuje v restauraci. Mezi těmito respondenty převažovali Číňané ze severovýchodní provincie Heilongjiang a hned za nimi migranti z pobřežní provincie Zhejiang, kteří se tradičně (nejen v ČR) specializují na podnikání v oblasti pohostinství (Obuchová 2002, s. 19). Všichni muži uvedli, že pracují jako kuchaři a ženy zase jako servírky. Jednoho kuchaře jsem se ptala, jaká jídla vaří. *„Vaříme podobná jídla těm čínským, ale museli jsme je trochu přizpůsobit chuti Čechům. Přidáváme více soli a trochu méně oleje. Některá jídla, která jsou původně hodně ostrá, také měníme, dáváme mnohem méně chilli. Také vaříme jídla typická pro západní rychlé občerstvení, jako jsou hranolky, smažený sýr, hamburgery. Velmi oblíbený u zákazníků je i gyros, proto ho taky připravujeme,*³ odpověděl na otázku (muž, 30 let). Servírka z jiné restaurace dokonce zmínila, že zaměstnávají českého kuchaře, aby vařil klasická česká jídla. Z toho vyplývá, že Číňané provozující

² Volný překlad z čínského originálu (mluvené slovo).

³ Upraveno z českého originálu (mluvené slovo).

v Olomouci restaurace a bistra se snaží co nejvíc uspokojit zákazníka. Není jejich cílem předvést skutečnou čínskou kuchyni, ale dosáhnout co největšího zisku. Také jim nedělá problém osvojit si přípravu některých ne typických čínských jídel a zařadit je do své nabídky pokrmů.

Velmi mě zaujal respondent, který uvedl, že je malíř (muž, 25 let). Byl ochotný mi zodpovědět několik dalších otázek. Ptala jsem se na to, zda se věnoval umění již na škole a maloval v Číně. „*Vystudoval jsem uměleckou školu, mým oborem byla malba, přičemž jsem se já konkrétně specializoval na malbu olejovou. Již v době studia se mi podařilo prodat pár obrazů a postupně jsem si začal vytvářet klientelu.*“⁴ Dále mě zajímalo, jak jeho obchod s uměním funguje zde v Česku. „*Často posílám obrazy kupcům i do Číny, ale už jsem si našel i několik klientů tady v ČR.*“⁵ Mám pocit, že obor umění není v ČR příliš lukrativní, ale tento čínský umělec si zde žije dle jeho další výpovědi velmi dobře: „*Jsem tady spokojený, koupil jsem si byt a auto a většinu času trávím doma a maluju, případně se věnuji sportu a kamarádům.*“⁶

Jeden dotázaný odpověď neuvedl, ale jelikož jsem ho oslovila v jedné čínské restauraci, předpokládám, že pracuje jako kuchař či nějaká pomocná síla (úklid, mytí nádobí atd.).

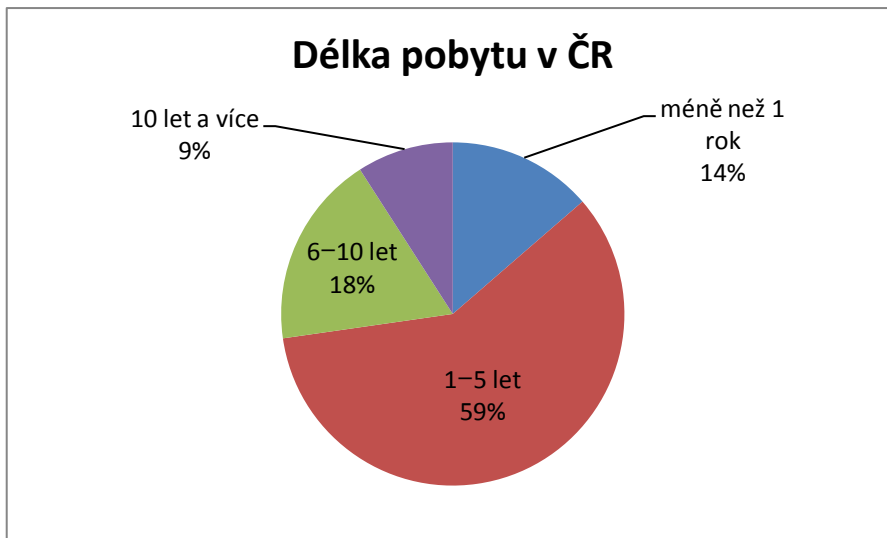
⁴ Volný překlad z čínského originálu (mluvené slovo).

⁵ Volný překlad z čínského originálu (mluvené slovo).

⁶ Volný překlad z čínského originálu (mluvené slovo).

4.1.9 Délka pobytu v Česku

Graf 10: Délka pobytu v ČR



Méně než rok pobývali v ČR tři respondenti (14 %). Téměř 60 % účastníků (13 r.) žilo v České Republice v rozmezí mezi 1 až 5 lety. V kategorii 6–10 let byli celkem 4 dotazovaní (18 %) a více než 10 let pobývali v Česku pouze 2 respondenti (9 %).

Všichni respondenti, kteří pobývali v ČR méně než rok, byly ženy ve věku 23 až 29 let, které působily jako vyučující čínštiny. Jednalo se tedy o čerstvě přistěhovalé. Dokonce i v kategorii 1–5 let byli zastoupeni učitelé čínštiny (2 r.). Lze vyvodit závěr, že zájem o studium čínštiny roste, jelikož je potřeba zvyšovat počet rodilých mluvčích, kteří mohou tento jazyk vyučovat.

V kategorii 1–5 let byla dále zastoupena většina náctiletých respondentů (4 r.), z čehož vyplývá, že jsou již minimálně druhou generací olomouckých Číňanů. Jako první se do Česka stěhují rodiče, kteří zde nejprve zajistí kvalitní životní podmínky (finance, bydlení atd.) a postupně za nimi přijíždějí jejich děti.

Skupinu 6–10 let reprezentovali především Číňané pracující v oblasti pohostinství, kteří zde již měli jistá pracovní místa a zároveň dobré sociální zázemí mezi olomouckými Číňany.

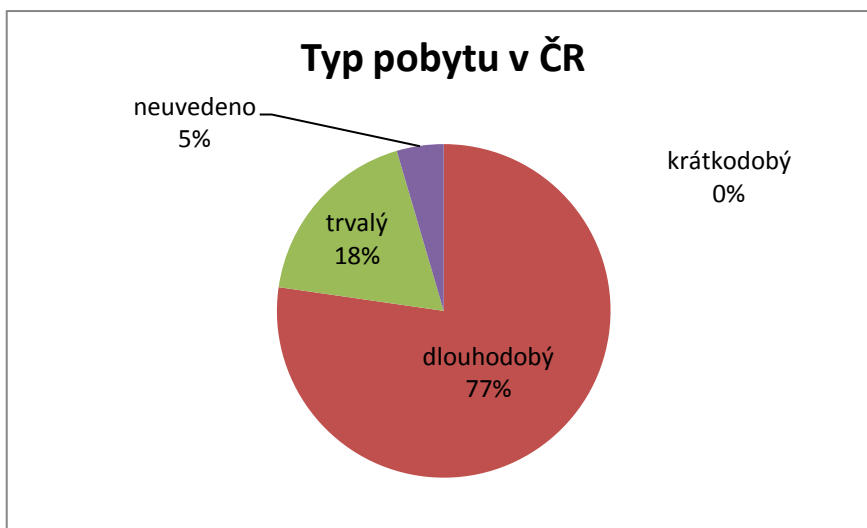
Číňané pobývající v Česku déle než 10 let byli pouze dva – manželský pár (muž, 48 let a žena, 40 let). Muž uvedl, že zde žije již 21 let a žena 17 let. Je tedy zřejmé, že první přijel muž, finančně se zde zajistil a poté ho jeho žena následovala. Tento jev je obecně považován za běžný u migrace Číňanů (a nejen u nich) a podle mého výzkumu

je tomu tak i dnes, ale týká se to spíše manželských párů a Číňanů, kteří chtějí podnikat v oblasti pohostinství. Pokud jde o svobodné ženy nebo o vysoce vzdělané čínské emigranty, kteří se chtějí uchytit například v oblasti školství, lze říct, že toto obecné pravidlo již neplatí.

Očekávala jsem, že nejstarší respondent bude zároveň respondentem, který žije v České republice nejdéle, ale jak jsem již výše uvedla, Číňané se dle mého výzkumu na stáří spíše vracejí do Číny, než aby zůstávali v Česku. Konkrétně tento respondent zastává v Olomouci vysokou funkci v oblasti školství, proto se domnívám, že přijel do ČR až v pozdějším věku, tedy později než 90 % všech respondentů. Na jeho pracovní pozici bylo potřeba dosadit člověka erudovaného a také dostatečně zkušeného.

4.1.10 Typ pobytu

Graf 11: Typ pobytu v ČR



Největší počet respondentů (77 %, 17 r.) se hlásil k dlouhodobému pobytu (déle než 90 dní). Dále 18 % dotazovaných (4 r.) uvedlo, že jim byl udělen trvalý pobyt na území ČR. Jeden účastník průzkumu odpověď neuvedl a v kategorii krátkodobý pobyt (méně než 90 dní) nebyl ani jeden respondent.

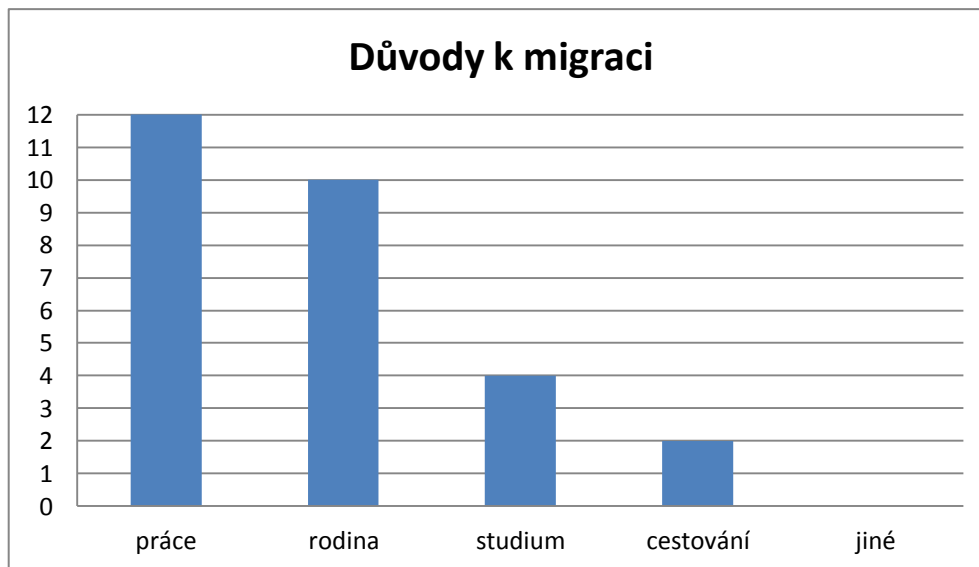
V porovnání s údaji o Číňanech s uděleným trvalým pobytem v celé České republice, kteří zaujímali podle Českého statistického úřadu (2010) 38 % všech Číňanů žijících v ČR, se podíl Číňanů s rámci Olomouce neshodoval (www.czso.cz). Podle obdobného průzkumu z roku 2010, který byl zaměřen hlavně na čínskou menšinu v Praze (83 % r.) byl počet respondentů s trvalým pobytem mnohem vyšší (48 %), (Závodská 2011, s. 24–25). Tento údaj se již více blíží údajům za celou Českou republiku. Je tedy zřejmé, že nejvíce Číňanů s trvalým pobytem pobývá právě v hlavním městě.

Číňané v České republice patří k deseti národnostem s nejvyšším počtem trvalých pobytů. Na prvním místě jsou Ukrajinci (46 183) a následně Vietnamci (36 434). Číňané (3 330) jsou umístěni na 7. místě za Němci (4 428), kteří jsou v pořadí šesti (www.czso.cz).

4.2 Příčiny migrace a plány do budoucna

4.2.1 Důvody k migraci

Graf 12: Důvody k migraci



V mém výzkumu jsem dospěla ke zjištění, že nejčastějšími důvody pro opuštění Číny byly práce (12 r.) a rodina (10 r.). Třetím nejčastějším důvodem bylo studium (4 r.) a nejméně respondentů opustilo Čínu za účelem cestování (2 r.). Jiné důvody neuvedl ani jeden respondent.

Respondenti často uváděli současně více důvodů, nejčastější byla kombinace důvodů rodinných a pracovních (3 r.). Dva dotazovaní zvolili současně možnost práce a cestování a další dva kombinaci rodina a studium.

Zdá se, že pracovní důvody, které byly v minulém století hlavními důvody pro migraci, dodnes stále převažují nad ostatními. Zároveň je ale patrné, že velký podíl mají současně důvody rodinné. Při mém průzkumu jsem zjistila, že většina Číňanů pracuje v rámci rodiny nebo přátel v jednom podniku. Nejprve emigruje jeden člen rodiny, který v zahraničí založí firmu nebo si jiným způsobem zajistí pracovní místo a poté ho následují další rodinní příslušníci a známí.

Respondenti měli možnost důvody blíže specifikovat. Uvádím krátké výpovědi dvou respondentů: „*Myslím si, že příležitost jet pracovat do zahraničí je velká výzva a skvělá možnost, jak se „zocelit“ a získat cenné zkušenosti*“⁷ (žena, 29 let). „*Jet*

⁷ Volný překlad z čínského originálu (písemný projev).

do zahraničí bylo pro mě obrovskou výzvou a zároveň možností poznat novou kulturu a nové přátele“⁸ (muž, 58 let).

4.2.2 Proč právě Česká republika?

Graf 13: Proč jste si vybral/a Česko?



Nejčastějšími důvody, proč se respondenti rozhodli přijet právě do České republiky, byly rodina (11 r.) a práce (11 r.). Dalším důvodem bylo studium (18 %, 4 r.) a nejméně častým bylo cestování (2 r.) Jiné důvody neuvedl ani jeden dotazovaný.

„Číňané z určité oblasti (geografické či jazykové) jeví tendenci emigrovat do země, kde mají možnost přidat se do komunity svých krajanů, kteří se tam už dříve usadili. Tento trend tzv. řetězové emigrace vznikl již v počátcích čínského vystěhovalectví, a tak na východním pobřeží najdeme řadu oblastí, jejichž obyvatelé se zaměřují na přesídlování do určitých částí světa.“ (Obuchová 2002, s. 15). Jelikož většina respondentů pocházela právě z východního pobřeží Číny (Zhejiang), domnívám se, že většina z nich, kteří přijeli do Česka (Olomouce) za prací, jsou Číňané patřící právě k tzv. řetězovým emigrantům. Tuto teorii podporuje také fakt, že respondenti měli mezi sebou příbuzenské vazby a Číňané z jedné restaurace znali zástupce čínské menšiny z ostatních čínských restaurací.

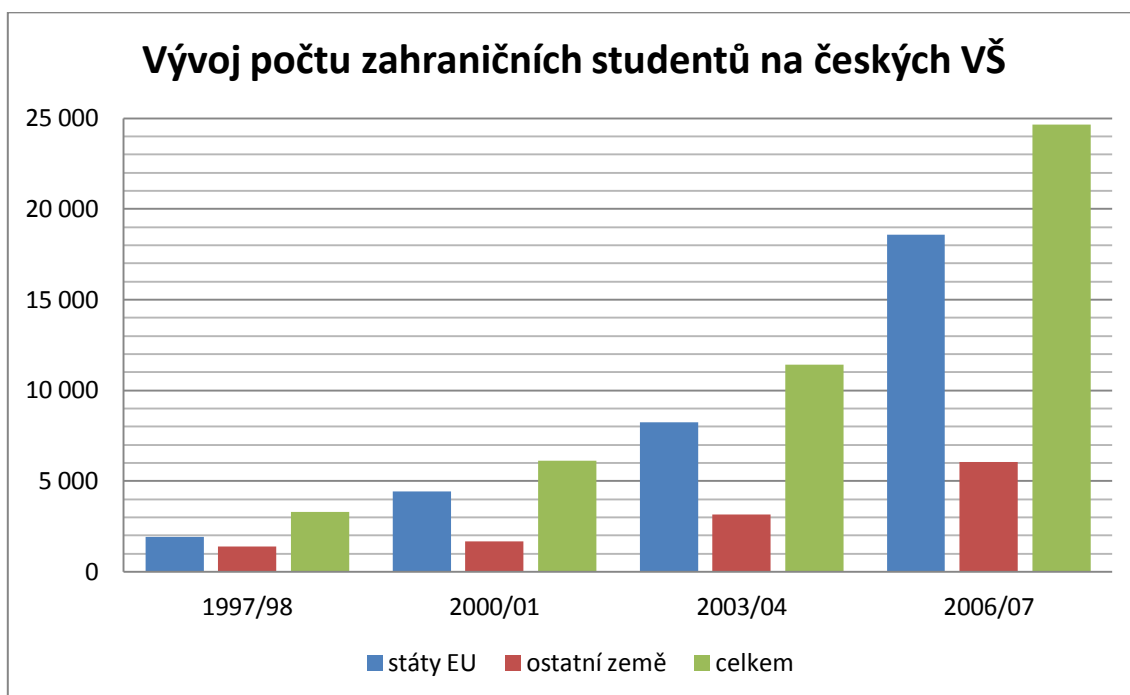
Mezi respondenty, kteří uvedli jako důvod pro příjezd do Česka rodinu, byli samozřejmě všichni ti, kteří mají českého partnera (3 r.). Dále byla v této skupině

⁸ Volný překlad z čínského originálu (písemný projev).

zastoupena většina nezletilých účastníků výzkumu (4 r.), kteří přijeli do ČR za svými rodiči.

Několik respondentů uvedlo, že si vybrali Českou republiku kvůli studiu (4 r.). Lze se tedy domnívat, že určitý podíl Číňanů považuje vzdělání na českých školách za kvalitnější než na školách čínských a naše školy (především vysoké školy) si v Číně získaly dobrou pověst. Dle údajů Českého statistického úřadu je jasné, že zájem zahraničních studentů o studium v České republice se neustále zvyšuje. Pro lepší představu uvádím následující graf, který zobrazuje průřez vzrůstu počtu zahraničních studentů na českých vysokých školách od akademického roku 1997/98 až po rok 2006/07 (www.czso.cz).

Graf 14: Vývoj počtu zahraničních studentů na českých VŠ



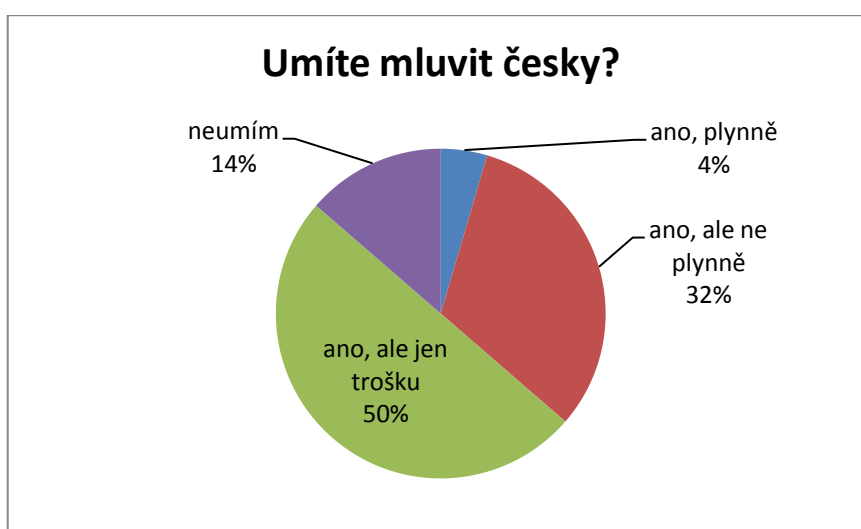
Stejně jako u předchozí otázky i zde měli respondenti možnost specifikovat zvolené důvody. „Česko je krásné, vždycky jsem se moc chtěla podívat do Česka. Když se naskytla pracovní příležitost, tak jsem toho okamžitě využila a teď jsem tady,“⁹ uvedla lektorka čínského jazyka (29 let), která do Česka jela z důvodu pracovních a kvůli cestování. Respondent (25 let), který se oženil s Češkou, napsal: „Když jsou dva lidé spolu a chtějí být spolu, tak se musí snažit vzájemně tolerovat určité problémy.

⁹ Volný překlad z čínského originálu (písemný projev).

*A navíc si myslím, že je v dnešní Číně spousta věcí, které je potřeba zlepšit.*¹⁰ Domnívám se, že „určitými problémy“ dotazovaný míní právě to, že je jeho žena českého původu a on se musel v tomhle ohledu přizpůsobit. Ale z druhé věty jasně vyplývá, že mu toto „přizpůsobení“ vyhovovalo. Účastník průzkumu, jenž vystudoval bohemistiku, napsal, že do Česka přijel právě proto, že jeho oborem byla čeština. Uvedl, že věděl o již probíhající výuce čínského jazyka v ČR, a proto si myslel, že by se zde mohl žít jako lektor tohoto jazyka.

4.2.3 Znalost českého jazyka

Graf 15: Znalost českého jazyka



Polovina respondentů (11 r.) uvedla, že umí mluvit česky pouze trošku. Asi jedna třetina dotazovaných (7) se česky domluví, ale ne plyně. 14 % účastníků (3 r.) uvedlo, že češtinu neovládá vůbec a pouze jeden respondent (ten, který vystudoval bohemistiku) napsal, že česky hovoří plyně.

Podle mého názoru je tato otázka velmi subjektivní a při volbě odpovědi záleželo na tom, jak respondent sám vnímá svou znalost češtiny. Myslím si, že mnoho respondentů se v této otázce podcenilo. Dva náctiletí dotazovaní, kteří v Olomouci navštěvují základní školu společně s českými žáky déle než 5 let, uvedli, že sice česky umí, ale ne plyně. Ve skutečnosti, když jsem s nimi mluvila, tak jsem neměla pocit, že by měli během řeči nějaké obtíže, mluvili trochu pomaleji než rodilí mluvčí, ale nijak se nezadrhávali a bylo jim jasně rozumět, co říkají. Jedinou vadou jejich projevu bylo pár

¹⁰ Volný překlad z čínského originálu (písemný projev).

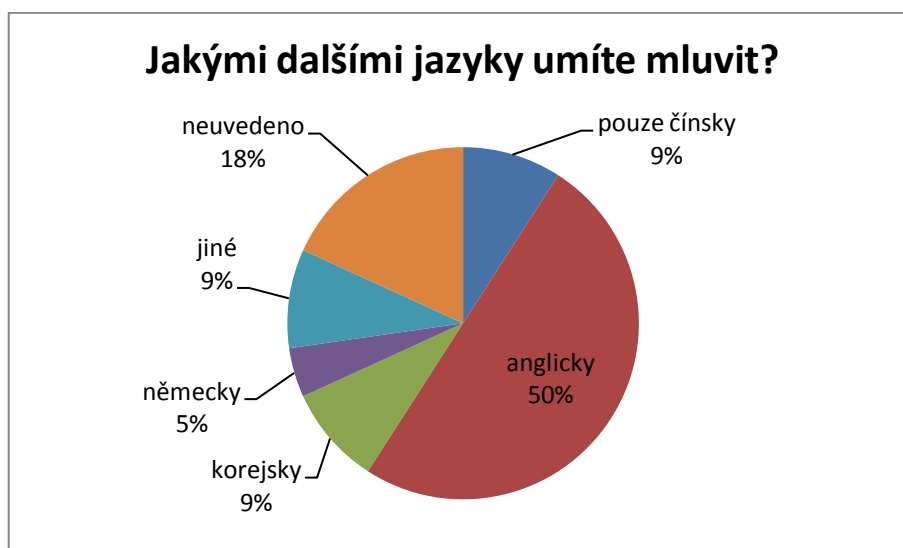
chyb z gramatického hlediska. Největší problém jim dělali koncovky – skloňování sloves a podstatných jmen.

Celkově u 86 % respondentů byla čeština na takové úrovni, že jsou schopni se v běžných každodenních situacích domluvit, což je pro spokojený život v Česku jistě velmi důležité.

Respondenti, kteří uvedli, že česky neumí, v následující otázce napsali, že umí mluvit dobře anglicky. Myslím, že i pomocí angličtiny se dnes cizinci v Olomouci v každodenním životě bez větších problémů dorozumí.

4.2.4 Znalost dalších jazyků

Graf 16: Znalost dalších jazyků



9 % účastníků průzkumu (2 r.) uvedlo, že kromě své mateřštiny a případně češtiny neumí žádný jiný jazyk. Angličtinu jako další jazyk uvedla polovina respondentů. Korejsky umělo mluvit 9 % (2 r.) dotazovaných a jednalo se o čínské lektory, kteří působili na Univerzitě Palackého. Německy uměl mluvit pouze jeden student základní školy, který si jako první cizí jazyk zvolil němčinu.

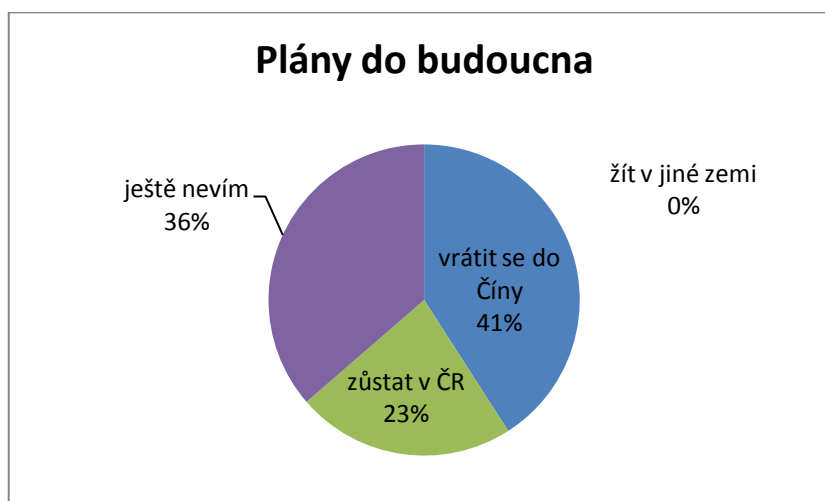
Zbývajících 9 % respondentů (2 r.) uvedlo ještě jiné jazyky, ale zdůraznili, že ovládají jen základy těchto jazyků. Jeden respondent napsal, že umí trošku mluvit italsky a francouzsky a druhý se zmínil o tom, že když byl ještě v Číně, tak se tam učil ruštinu. „Když jsem ještě pobýval v Číně, učil jsem se rusky, ale skoro všechno jsem už

dávno zapomněl. Ale nějaké základy si ještě trochu pamatuji a musím říct, že se mi díky tomu nezdá čeština tak strašlivě těžká, učí se mi lépe,¹¹ uvedl respondent (muž, 30 let).

Domnívám se, že angličtina je tak početně zastoupena hlavně z toho důvodu, že mezi respondenty bylo poměrně hodně studentů a Číňanů pracujících v oblasti školství. Tyto dvě skupiny tvořili necelých 60 % všech dotazovaných a u obou se přepokládá minimálně základní znalost jednoho cizího jazyka. V porovnání s českými obyvateli a jejich znalostí angličtiny, dopadl mnou zkoumaný vzorek o něco lépe. Podle Českého statistického úřadu ovládalo v roce 2011 anglický jazyk (alespoň na základní úrovni) necelých 40 % dospělých Čechů (www.czso.cz).

4.2.5 Plány do budoucna

Graf 17: Plány do budoucna



41 % všech respondentů (9 r.) se plánovalo vrátit do Číny a 23 % (5 r.) chtělo zůstat v Česku. Více než jedna třetina dotazovaných odpověděla, že zatím ještě neví, zda se vrátí Číny, přestěhují se do jiné země, nebo zůstanou v ČR. Ani jeden respondent si nevybral možnost žít v jiné zemi.

Pokud respondenti odpověděli, že se chtějí vrátit do Číny, měli také uvést, kdy se plánují vrátit. Dva účastníci průzkumu studující na Univerzitě Palackého, napsali, že se chtějí vrátit do Číny po ukončení studia. Většina ostatních respondentů uvedla, že se chystá vrátit v časovém rozmezí 5 až 24 měsíců (mezi nimi hlavně lektoři čínštiny). Jeden dotazovaný vypověděl, že sice chce odjet do Číny, ale hodlá se určitě zase vrátit do Česka a jeden uvedl, že se vrátit do Číny chce, ale zatím neví kdy. Z výsledků

¹¹ Volný překlad z čínského originálu (písemný projev).

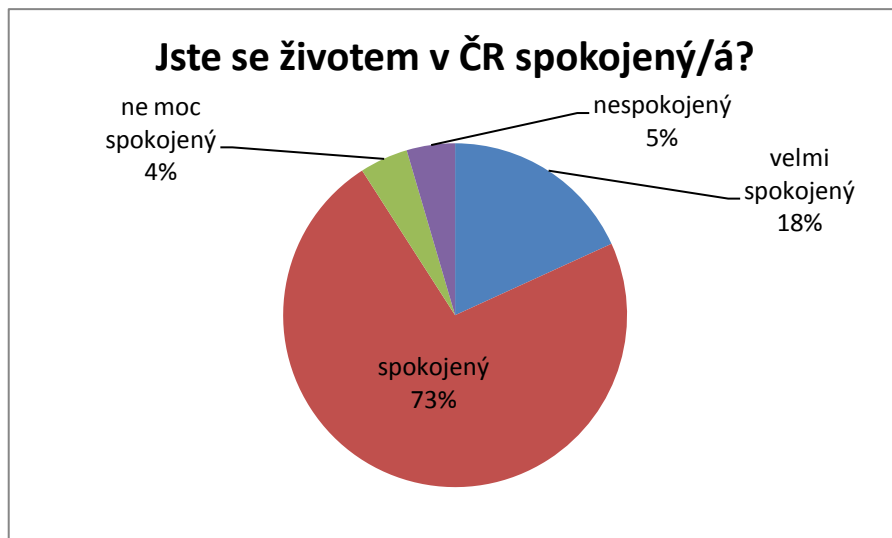
průzkumu je vidět, že velká část olomouckých Číňanů přijela do Česka pouze dočasně. A to především kvůli práci (vydělat zde co nejvíc peněz a pak se vrátit zpět do Číny) nebo kvůli studiu (a po jeho ukončení se vrátit zpět).

Účastníci výzkumu, kteří uvedli, že chtějí zůstat v ČR, měli také specifikovat proč. Dva respondenti napsali, že kvůli rodině, jeden uvedl, že kvůli práci a jeden respondent vypověděl, že chce zůstat v Česku, aby mohl žít v Praze. Je patrné, že ti Číňané, kteří se neplánovali vrátit do Číny, zde chtěli zůstat především z rodinných důvodů.

4.3 Vztah k České republice, její kultuře a obyvatelstvu

4.3.1 Spokojenost v ČR

Graf 18: Spokojenost v ČR



73 % dotazovaných (16 r.) uvedlo, že je se svým životem v Česku spokojeno. Dalších 18 % (4) respondentů bylo dokonce velmi spokojených. Jeden dotazovaný byl se svým životem v České republice spíše nespokojen a jeden zcela nespokojen.

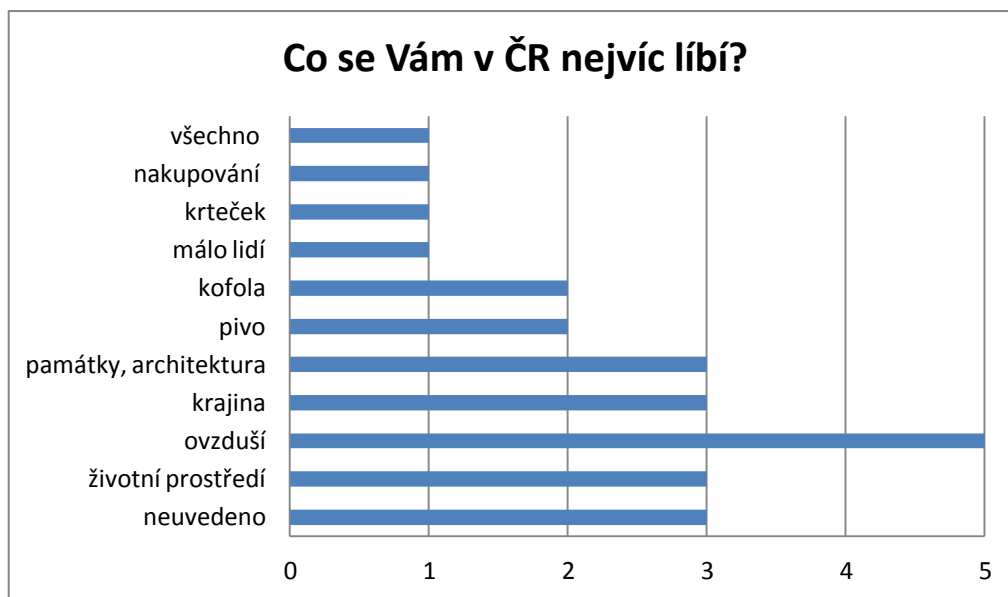
Celkově lze říct, že spokojených byla většina z účastníků průzkumu – 91 %. Když tento údaj porovnáme s výsledky výzkumu Kláry Závodské z roku 2010, kde byli zastoupeni Číňané především z Prahy (83 %), tak docházím k závěru, že čínská menšina žijící v Olomouci je obecně více spokojená se svým životem. Podle výše uvedeného výzkumu bylo pouze 54 % dotazovaných spokojených, přičemž ani jeden respondent nezvolil možnost „velmi spokojený“ (Závodská 2011, s. 29).

Je možné, že Číňané žijící v Praze měli vyšší nároky na život a očekávali od hlavní města lepší finanční či bytové podmínky. Také se domnívám, že může být nižší spokojenost dána větší kriminalitou v Praze, a tím menším pocitem bezpečí. Ale je také možné, že se celkově ekonomická situace v Česku od roku, kdy byl výzkum prováděn, zlepšila a nyní jsou Číňané více spokojeni.

I v porovnání s českým obyvatelstvem a jeho pocitem spokojenosti s životem v Česku jsou olomoučtí Číňané také více spokojeni. Podle průzkumu z loňského roku bylo v Česku se svým životem spokojeno 61 % Čechů a nespokojeno bylo 15 % (www.denik.cz).

4.3.2 Co se Vám v ČR nejvíc líbí?

Graf 19: Co se Vám v ČR nejvíc líbí?



U této otázky respondenti nevybírali z předem nabídnutých odpovědí, ale měli sami napsat, co se jim konkrétně v České republice nejvíc líbí. Jednotlivé odpovědi dotazovaných se často opakovaly. Největší počet respondentů (5 r.) uvedl, že se jim v Česku nejvíc líbí čisté ovzduší. Dalšími aspekty, které se více dotazovaným líbily, byly české památky a architektura (3 r.), krajina (3 r.), životní prostředí (3 r.) a také dva typicky české nápoje: kofola (2 r.) a pivo (2 r.). Objevily se i další odpovědi, které byly vždy zastoupeny pouze jedním účastníkem průzkumu: krteček, málo lidí, nakupování. Jeden dotazovaný dokonce napsal, že se mu v Česku líbí zcela vše. Celkem 3 respondenti odpověď neuvedli.

Velké znečištění ovzduší v Číně, především v hustě osídlených oblastech východního pobřeží Číny, je obecně známým dlouhodobým problémem, a proto není překvapující, že se u několika respondentů objevila odpověď „ovzduší“. Očekávala jsem, že se tato odpověď bude vyskytovat alespoň u poloviny dotazovaných, ale po analýze výsledků, jsem zjistila, že se čisté ovzduší líbilo pouze 23 % respondentů. Domnívám se tedy, že pro většinu účastníku průzkumu nehrála kvalita ovzduší, ve kterém žijí, důležitou roli.

Podle dalších výpovědí, které se opakovaly vždy alespoň u dvou dotazovaných, lze vyvodit závěr, že se Číňanům líbí český architektonický styl a také jim chutnají tradiční české nápoje. Obecně se traduje, že obyvatelé asijských států jsou fascinováni

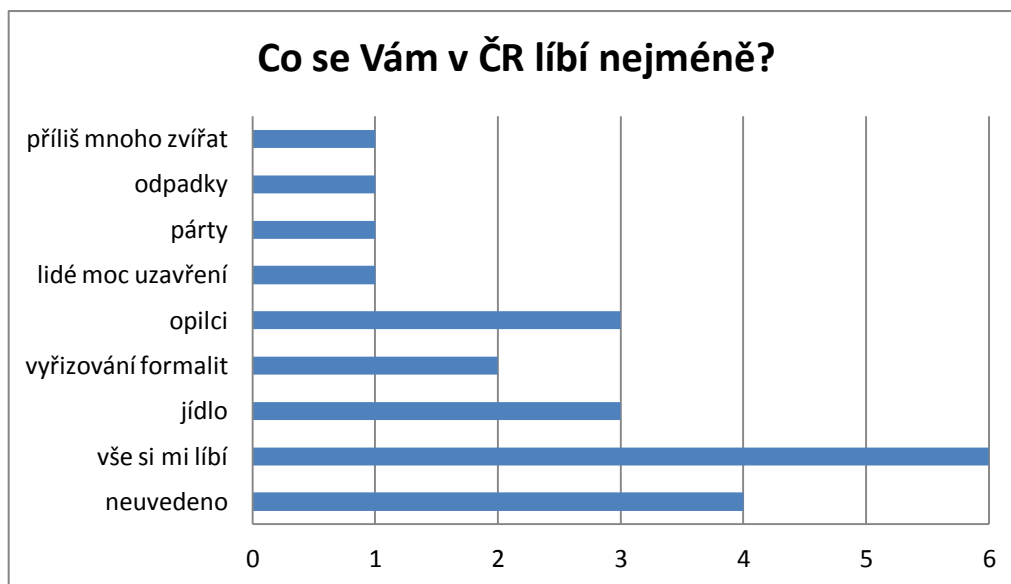
západní (evropskou) kulturou, tak jako Evropany zajímá kultura Dálného východu. Dokonce přibývá čínských (i korejských) turistů, kteří navštěvují Českou republiku. V loňské roce navštívilo Česko asi 193 000 čínských turistů, což je o 11 % více než v roce 2013, Číňané do ČR přijíždějí především právě kvůli historickým památkám (www.novinky.cz). Olomouc je jedno z předních historických měst České republiky, a proto se nedivím, že výsledky mého testu ukázali, že se Číňanům líbí olomoucká architektura a budovy.

Jeden z respondentů uvedl, že se mu líbí postava krtečka, který se stal známým už i v Číně. V roce 2012 začala čínská televizní stanice CCTV znova vysílat večerníček o Krtečkovi (www.ceskatelevize.cz). Zajímavé je, že krteček není populární pouze mezi dětmi, ale i dospělým se líbí. Čínské lektorky (studentky vysokých škol), které každý semestr přijíždění na Univerzitu Palackého na praxi, si zpět do Číny často odváží spousty upomínkových předmětů s motivem krtečka.

Jeden respondent uvedl, že se mu v Česku nejvíce líbí nakupování (žena, 40 let). Dodatečně jsem se jí zeptala, co přesně pojmem „nakupování“ myslí. Žena uvedla, že je v Česku zboží levnější než v Číně, a proto ji baví nakupování v Česku víc. Může si dovolit koupit více věcí. Stejný pocit měli i další dva respondenti (žena, 32 let a muž, 25 let), kteří při doplňkovém rozhovoru řekli, že se jim zdají věci v Česku levnější než v Číně. V Číně je průměrný měsíční plat asi 15 tisíc korun, což je zhruba o dvě třetiny méně než průměrný měsíční plat Čechů. Je tedy možné, že čínská menšina zde vydělává více peněz, a mají tak pocit, že si mohou dovolit kupovat více zboží, než když žili v Číně, a proto tvrdí, že je v Česku levněji (www.cs.wikipedia.org, www.penize.cz).

4.3.3 Co se Vám v ČR líbí nejméně?

Graf 20: Co se Vám v ČR líbí nejméně?



Největší počet respondentů (6 r.) uvedl, že v Česku není nic, co by se jim nelíbilo. Celkem třem dotazovaným nechutnalo české jídlo a dalším třem se nelíbili opilci. Dva respondenti napsali, že se jim nelíbí vyřizování formalit. Mezi dalšími aspekty, které se dotazovaným nelíbily, se objevily odpadky (1 r.), párty (1 r.), velké množství zvířat (1 r.) a uzavřenost českých občanů (1 r.). Zbývajících 18 % respondentů neuvědlo žádnou odpověď.

Z výše uvedené otázky ohledně spokojenosti Číňanů se životem v Česku vyplynulo, že jsou celkově spokojeni, což se odrazilo i v předchozí otázce, kdy jeden respondent uvedl, že se mu v Česku líbí všechno a je to patrné i v této otázce, na kterou 6 respondentů odpovědělo, že není nic, co by se jim v Česku nelíbilo. Opět tedy docházím k závěru, že se olomouckým Číňanům život v ČR spíše líbí.

Jako druhý nejčastěji zmíněný aspekt se objevili jídlo a opilci. Názorem Číňanů na české jídlo se blíže zabývají otázky v kapitolách 4.3.10 a 4.3.11. Respondenty, kteří vypověděli, že se jim nelíbí opilci, jsem požádala, aby odpověď blíže specifikovali. Pojmem „opilci“ zástupci čínské menšiny měli na mysli většinou bezdomovce a skupinky sociálně slabých jedinců, kteří se v podnapilém stavu potloukají po městě a často obtěžují ostatní obyvatelé hlučným projevem a někdy dokonce žebráním i nadávkami. Domnívám se, že se postoj olomouckých Číňanů k těmto „opilcům“ shoduje s postojem českého obyvatelstva.

Vyřizování formalit byla další záležitost, která se některým zástupcům čínské menšiny v Olomouci nelíbila. Po dalším doptání, jsem zjistila, že se jim především nelíbí formality týkající se vyřizování víza a pobytu v Česku. Jeden respondent uvedl: „*Nerozumím tomu, proč je vyřizování českého víza tak problematické a zdlouhavé. Je potřeba doložit tolik dokumentů a různých potvrzení a celá procedura trvá příliš dlouho. Myslím, že vztahy České republiky a Číny jsou velmi dobré a získání víza by mělo být jednodušší*“¹² (muž, 58 let). „*Neumím česky a musím říct, že když potřebuji zařizovat nějaké formality na úřadech, tak je to opravdu hodně složité a otravné. Pokaždé musím poprosit někoho, aby mi pomohl. Navíc se mi zdá, že ke všemu je potřeba až moc papírů a dokladů*“¹³ (žena, 29 let). Zde se opět názory Číňanů shodují s názory Čechů. Obyvatelé Česka (hlavně podnikatelé) si stěžují na vysokou úroveň byrokracie a velké množství státem vyžadovaných nejrůznějších dokumentů (www.probyznysinfo.ihned.cz) a více než čtyři pětiny Čechů má pocit, že po vstupu ČR do Evropské unie byrokracie ještě vzrostla (www.domaci.ihned.cz).

Názor jednoho respondenta, že jsou Češi uzavření, není nijak překvapující. Spíše jsem očekávala, že bude počet respondentů zastávající tento názor vyšší. Je obecně známo, že jsme národem spíše odměřeným a k cizincům nedůvěřivým. Z národnostních menšin žijících v České republice chovají Češi nejmenší sympatie k Romům, Arabům a Albáncům. Číňané získali na stupnici od 1 (velmi sympatičtí) po 5 (velmi nesympatičtí) hodnotu 3,28, což by se dalo slovně vyjádřit jako „ani sympatičtí, ani nesympatičtí“. Kromě tří již zmíněných národností se ještě čínská menšina těšila i větších sympatií než Rumuni a Ukrajinci (www.cvvm.soc.cas.cz).

¹² Volný překlad z čínského originálu (písemný projev).

¹³ Volný překlad z čínského originálu (písemný projev).

4.3.4 Slavení českých svátků

Graf 21: Slavení českých svátků



Přibližně 77 % účastníků (17 r.) průzkumu uvedlo, že z českých svátků slaví Vánoce. Druhým nejčastěji slaveným svátkem byl Nový rok (12 r.). Velikonoce slavilo asi 13 % respondentů (3 r.) a jeden respondent uvedl, že slaví i jiné svátky. Pouze dva dotazovaní neslavili žádný český svátek.

Nejčastěji slaveným svátkem byly Vánoce, které jsou asi nejvýznamnějším křesťanským svátkem a jelikož zhruba jednu čtvrtinu respondentů tvořili křesťané, dalo se očekávat, že Vánoce budou alespoň částečně zastoupeny. Navíc jsou Vánoce i v Číně velmi oblíbené a to zejména ve velkých městech jako je Peking, Šanghaj a Kanton, kde jsou Vánoce spíše komerční záležitostí a dále pak na východním pobřeží, kde je poměrně vysoký počet čínských křesťanů (viz kapitola 4.1.3 a 4.1.4). Jelikož většina dotazovaných pocházela z Zhejiangu, je možné, že Vánoce slavili už v Číně a v Česku s tradicí pouze pokračují.

Nový rok byl mezi respondenty také poměrně oblíben (55 %). V Číně je západní Nový rok čím dál více populární, což je způsobeno vlivem západu na čínskou kulturu. Zároveň v oslavě tohoto svátku vidí Číňané další příležitost, proč jít večer s přáteli do baru a popíjet. Číňané totiž obecně mají rádi zábavu a noční život. Oslavy západního Nového roku se kromě toho, že o půlnoci pozvednou skleničky k přípitku, nijak zvlášť neliší od jiných večerů, kdy Číňané „vyráží do ulic“ (Steensig 2012).

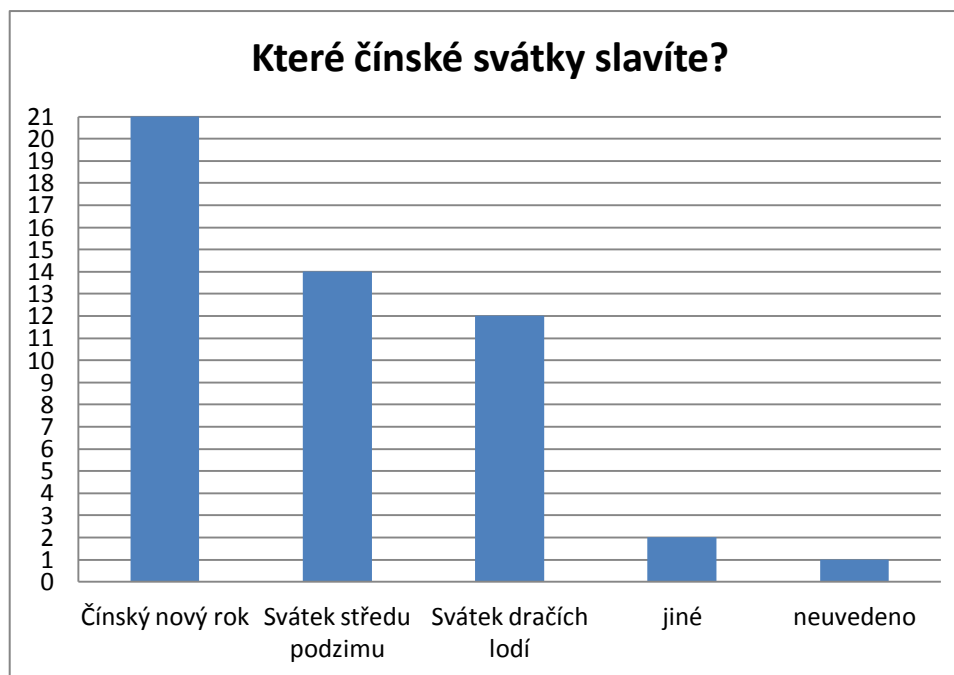
Velikonoce slavili pouze tři respondenti. Tento svátek není v Číně tak oblíbený jako Vánoce a Nový rok a dokonce i v České republice se pomalu ztrácí tradiční podoba Velikonoc. Pouze 60 % Čechů považuje Velikonoce za nejvýznamnější křesťanský svátek a pro čtvrtinu obyvatel představují Velikonoce především den volna navíc. Tradice se dodržují spíše v menších obcích a u starších občanů (www.rozhlas.cz). Domnívám se tedy, že ani pro zástupce čínské menšiny v Olomouci nejsou Velikonoce příliš oblíbené, a proto jen 9 % respondentů uvedlo, že tento svátek slaví.

Jeden dotazovaný napsal, že kromě všech výše uvedených svátků, slaví i některé další svátky, které slaví jeho česká manželka. Konkrétně však nejmenoval, o které svátky se jedná.

Podle výsledků mého průzkumu Číňané mají k českým (západním) svátkům velmi kladný vztah a jsou u nich oblíbené. Naprostá většina respondentů (20 r.) uvedla, že slaví alespoň jeden český svátek, nejčastěji Vánoce a Nový rok, a pouze 2 dotázaní napsali, že neslaví žádné svátky.

4.3.5 Slavení čínských svátků

Graf 22: Slavení čínských svátků



Téměř všichni respondenti (21 r.) uvedli, že slaví Čínský nový rok (春节, chunjie). Dalších 64 % dotazovaných (14 r.) slavilo Svátek středu podzimu (中秋, zhongjie) a 55 % (12 r.) Svátek dračích lodí (端午节, duanwujié). Dva respondenti navíc napsali, že slaví i další čínské svátky. Jeden účastník na otázku neodpověděl.

95 % respondentů napsalo, že slaví příchod čínského nového roku, což potvrzuje, že je tato událost pro Číňany nejvýznamnějším svátkem vůbec. Tomuto svátku se také někdy říká Festival jara nebo Lunární Nový rok. Symbolizuje konec zimní sezóny a jeho datum se každý rok mění. Většinou se však jedná o období mezi koncem ledna a koncem února. Přesné datum se stanovuje na základě čínského lunárního kalendáře. Oslavy Čínského nového roku se od toho západního dosti liší a trvají až několik dní. Mezi tradiční zvyky patří například výroba čínských taštiček/knedlíčků (饺子, jiaozi), které rodinní příslušníci společně připravují. Dalším zvykem je předávání červených balíčků (红包, hongbao) dětem. Jedná se o červené zdobené obálky s penězi. Součástí oslav bývají také pestrobarevné průvody v ulicích měst a bouchání petard. Velmi důležité je, aby na Čínský nový rok byla rodina a přátelé pospolu (www.asianstyle.cz).

Více než polovina respondentů uvedla, že slaví i další dva velmi významné čínské svátky – Svátek středu podzimu a Svátek dračích lodí. Svátek středu podzimu je

druhým nejvýznamnějším čínským svátkem a slaví se vždy 15. den 8. lunárního měsíce podle čínské lunárního kalendáře. Někdy je označován také jako Svátek měsíce, protože právě ten den je měsíc v nejjasnějším úplňku a značí konec léta. Svátek středu podzimu neslaví pouze Číňané, ale většina Asiatů po celém světě. V době tohoto svátku se jedí kulaté potraviny a nejtradičnějším pokrmem, který neodmyslitelně k Svátku středu podzimu patří, jsou měsíční koláčky (月饼, yuebing). Tyto koláčky mají nejrůznější náplně, od těch tradičních (sladké fazole, lotos, zelený čaj, kachní vejce) až po ty moderní, jako je třeba čokoláda. Stejně jako Čínský nový rok i na tento svátek se rodiny a přátelé scházejí a užívají si vzájemné přítomnosti (www.epochtimes.cz; Procházková 2013).

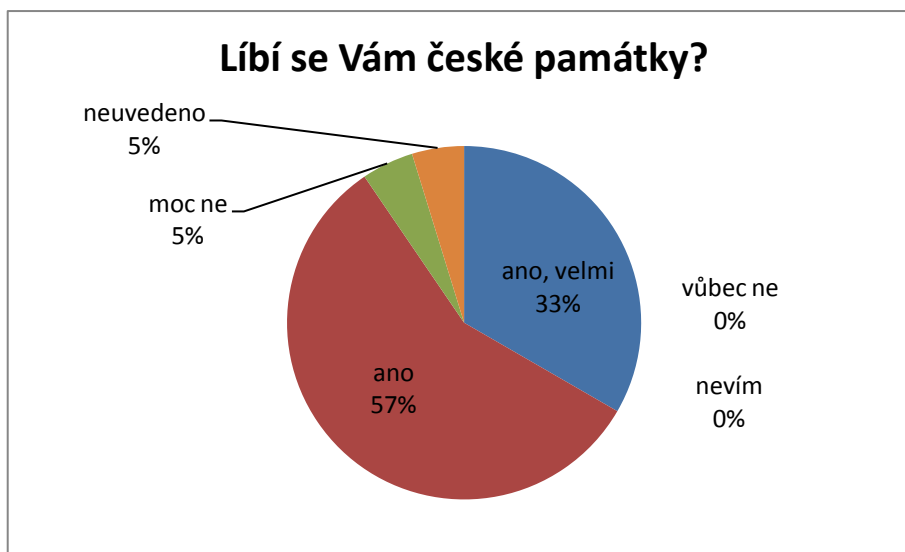
Svátek dračích lodí připadá na 5. den 5. lunárního měsíce a jak název napovídá, důležitou součástí tohoto svátku jsou závody dračích člunů. Typickým jídlem pro tento svátek jsou rýžové knedlíčky, nejčastěji s masovou nebo zeleninovou příchutí, zabalené do bambusového listu (粽子, zongzi). Tradičním symbolem Svátku dračích lodí jsou také voňavé pytlíčky (香包, xiangbao), naplněné různým kořením a bylinkami a jejich vůně má za úkol odehnat zlé duchy (www.zemedraka.cz).

Dva respondenti uvedli, že slaví i další čínské svátky a konkrétně jmenovali Svátek lampiónů (元宵, yuanxiao). Tento svátek se slaví při příležitosti prvního úplňku v novém lunárním roce a v minulosti jeho oslavy trvaly i několik dní. Dnes se svátek slaví pouze jeden den, kdy lidé rozsvěcují lampióny nejrůznějších barev, tvarů a velikostí a v ulicích je vystavují na obdiv ostatním. Tradičním pokrmem jsou rýžové koláčky, které v čínštině nesou stejný název, jako je jméno tohoto svátku – yuanxiao (www.epochtimes.cz).

Z výsledků je patrné, že čínská menšina v Olomouci dodržuje své nejvýznamnější tradiční svátky a i přesto, že žije v západní zemi, kde se tyto svátky neslaví, nenechala se ovlivnit prostředím a své tradice si stále uchovává.

4.3.6 Oblíbenost českých památek

Graf 23: Oblíbenost českých památek

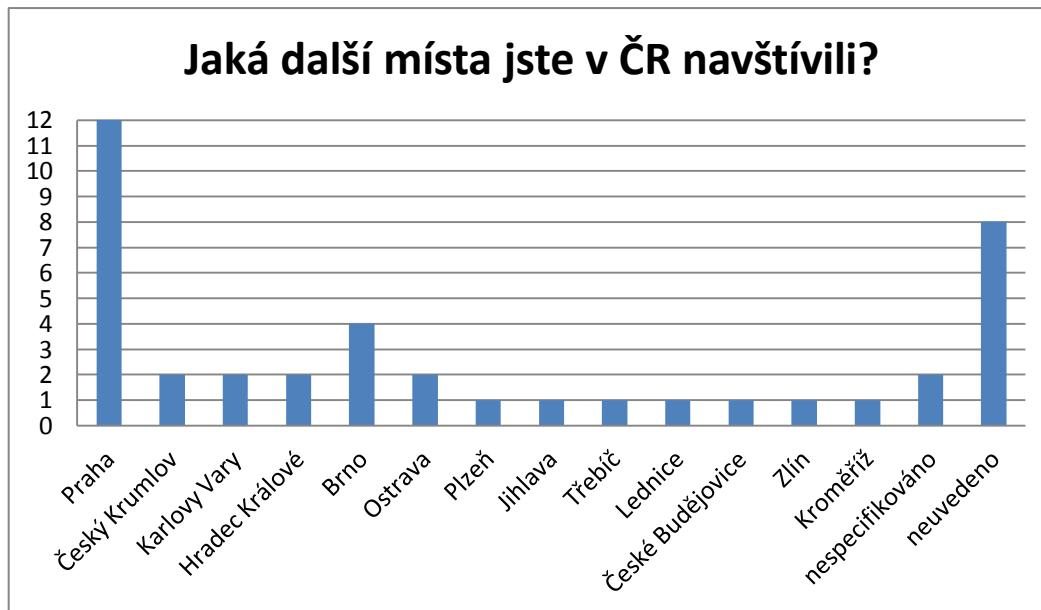


Více než polovina dotazovaných uvedla (12 r.), že se jí památky v ČR líbí a zhruba třetině (7 r.) se české památky dokonce velmi líbily. Pouze jeden respondent odpověděl, že se mu české pamětihodnosti moc nelíbí a jeden respondent odpověď neuvedl. Možnost „nevím“ a „vůbec ne“ nezvolil ani jeden z účastníků průzkumu.

Celkově se české památky těšily oblíbenosti u 90 % respondentů, což potvrzuje teorii, že se obecně asijským národům líbí západní styl architektury. Českou republiku navíc v posledních letech navštěvuje stále více turistů právě z Asie, kterými jsou nejčastěji Korejci a Číňané. V Praze dokonce nalezneme i několik obchodů s korejským personálem a pražské letiště od března roku 2014 umožňuje přistávání největšího osobního letadla na světě – Airbus A 380 pro přímé lety na lince Soul–Praha–Soul a probíhají také jednání o přímém spojení mezi Prahou a Čínou. Na letišti Václava Havla nalezneme již i popisky v korejštině. Turistů z Číny je sice méně, ale vedou v utrácení za luxusní zboží. Čínští turisté utratí za jeden nákup v průměru necelých 20 tisíc korun, a tím mnohonásobně předčí i ruské turisty, kteří donedávna patřili k nejvíce utrácějícím turistům v Česku. Tito bohatí Číňané navíc ve většině případů mluví anglicky, takže nemají problém se domluvit s personálem luxusních obchodů (www.prg.aero.cz; www.praha.idnes.cz).

4.3.7 Jaká místa jste v ČR ještě navštívili?

Graf 24: Jaká další místa jste v ČR ještě navštívili?



Tato otázka byla otevřená a každý respondent měl za úkol vypsát místa, která navštívil. Domnívám se, že právě z toho důvodu byl podíl dotazovaných, kteří odpověď neuvvedli, tak vysoký (36 %, 8 r.). Nejčastěji jmenovaným městem byla Praha, kterou navštívilo 55 % respondentů. Na druhém místě bylo Brno (18 %, 4 r.) a o třetí příčku se dělila tato města: Český Krumlov, Karlovy Vary, Hradec Králové a Ostrava. Uvedená města navštívili vždy dva respondenti. Objevilo se také několik měst, která jmenoval vždy jen jeden respondent: Plzeň, Jihlava, Třebíč, Lednice, České Budějovice, Zlín a Kroměříž. Dva dotazování neuvvedli konkrétní název místa, ale pouze napsali, že navštívili mnoho dalších míst v ČR. Celkově účastníci průzkum kromě Olomouce navštívili minimálně 13 dalších měst České Republiky.

Praha byla podle mého průzkum olomouckými Čiňany nejvíce navštíveným místem v Česku. Hlavní město České republiky se řadí do Českého dědictví UNESCO a obecně patří mezi nejčastěji navštěvovaná místa v ČR a počet turistů přijíždějících do Prahy stále stoupá. Podle americké mediální společnosti U.S. News & World Report se Praha umístila v žebříčku 20 nejlepších prázdninových destinací Evropy na 10. místě. Hlavní město ČR dokonce v seznamu předběhlo i taková vyhlášená evropská města jako je Vídeň, Benátky či Madrid. Americká společnost vyzdvihuje zejména dobrou finanční dostupnost v porovnání s dalšími hojně navštěvovanými evropskými městy (www.travel.usnews.com). Za minulý rok si přijelo prohlédnout českou metropoli

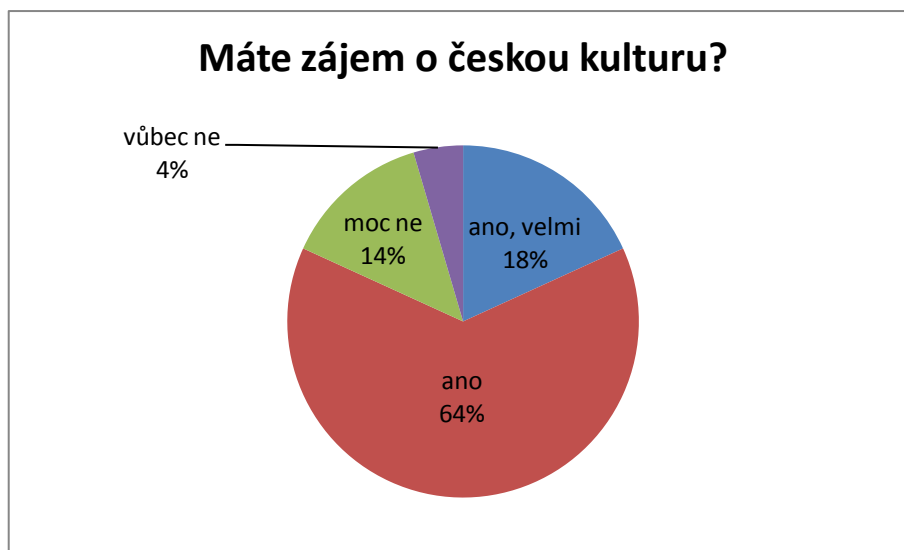
rekordní počet turistů, kterých bylo více než 6 miliónů. Zahraniční turisté tvořili 87 % z celkového počtu. Nejvíc zájemců o návštěvu Prahy bylo ze sousedního Německa, na druhém místě byli Rusové a za nimi pak v následujícím pořadí Američané, Britové, Italové a Francouzi. Turisté z Číny se sice nedostali mezi prvních deset nejčastějších národností, které v roce 2014 zavítali do Prahy, ale jejich počet se v porovnání s rokem 2013 zvýšil o 30 %, což je větší nárůst návštěvníků než u všech výše zmíněných národů (www.cestovnuruch.praha.eu).

Mezi dále uvedenými městy najdeme několik dalších míst zapsaných v Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Patří zde Brno (4 r.), Český Krumlov (2 r.), Třebíč (1 r.), Lednice (1 r.) a Kroměříž (1 r.). Tato města jsou mezi turisty známá zejména díky památkám ze seznamu UNESCO, které se na jejich území nacházejí (www.unesco-czech.cz). Domnívám se tedy, že tato města olomoučtí Číňané navštívili, aby si mohli prohlédnout významné pamětihodnosti. Tuto teorii podporuje také fakt, že respondent, který zmínil alespoň jedno z výše jmenovaných měst, zároveň napsal k němu i další město (někdy i více než jedno) přímo ze seznamu UNESCO nebo město, které je turisticky oblíbené jako například Karlovy Vary (lázně), České Budějovice (pivo) či Plzeň (pivo). Tito respondenti navíc u otázky „Líbí se Vám české památky?“ většinou zvolili možnost „ano, velmi“.

Domnívám se, že dalším důvodem pro návštěvu jiných míst v České republice je možnost setkat se ostatními zástupci čínské menšiny v ČR. Podle statistik v počtu Číňanů vede jednoznačně Praha, kde jich žije necelých 300 a za ní následuje okres Brno a okres Ostrava, každý s počtem asi 120 čínských občanů a právě Ostravu jmenovali další dva respondenti. Také v okresech Zlín a Hradec Králové žijí zástupci čínské menšiny (20–30 Číňanů) a i tato města byla jmenována. Ve městech turisticky zajímavých, jako jsou již výše zmíněné České Budějovice, Plzeň a Karlovy Vary, jsou Číňané také ne málo zastoupeni: České Budějovice (±44), Plzeň (±53) a Karlovy Vary(±30) (www.czso.cz). Je také možné, že Číňané, kteří uvedená města navštívili, zkombinovali možnost kulturního vyžití s návštěvou přátel. Tuto teorie však nelze potvrdit.

4.3.8 Zájem o českou kulturu

Graf 25: Zájem o českou kulturu



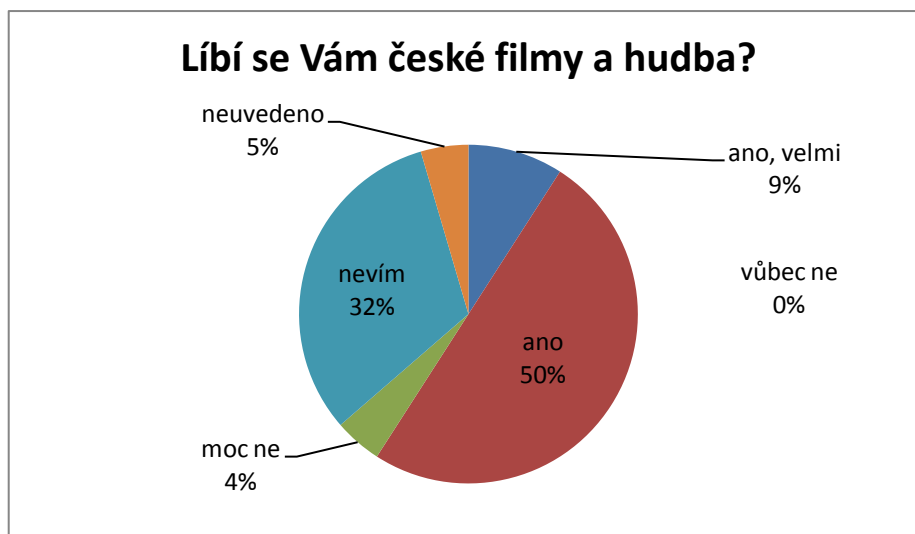
Skoro pětina dotazovaných (4 r.) se o českou kulturu velmi zajímala a více než dvě třetiny respondentů (14 r.) uvedly, že se o ni zajímají. Celkově zájem o českou kulturu tedy mělo 82 % účastníků průzkumu. Tři respondenti se o kulturu České republiky moc nezajímali a jeden dotazovaný o ni neměl žádný zájem.

Zájem čínské menšiny v mém průzkumu je o 6 % vyšší než jaký měli účastníci obdobného výzkumu v roce 2010 (Závodská 2011, s. 39). Lze říci, že se zájem Číňanů pobývajících v Česku o českou kulturu mírně zvýšil. Fakt, že Číňané mají o Českou republiku a české věci zájem dokázala i výstava Expo 2010 v Šanghaji, kdy ještě před oficiálním započítáním výstavy již navštívilo zkušebně otevřený český pavilón zhruba 30 tisíc lidí, a po prvním měsíci oficiálního otevření pavilonů přesáhl počet návštěvníků jeden milión. Dle organizátorů Číňany nejvíc přitahovaly reliéfy z Karlova mostu, kterých se návštěvníci horlivě dotýkali, jelikož věřili, že jim to přinese štěstí. Celkem český pavilón navštívilo 8,5 miliónů lidí (www.kultura.idnes.cz).

Podle Velvyslanectví ČR v Pekingu se Číňané zajímají i o české autory vážné hudby, jako jsou například Bedřich Smetana a Antonín Dvořák a čtou významné zástupce českých spisovatelů, kterými jsou například Bohumil Hrabal, Milan Kundera (www.mzv.cz). V Číně mají dokonce i píseň s názvem *Pražské náměstí* (布拉格广场, bulage guangchang), kterou nazpívala známá čínská popová zpěvačka a skladba se stala v Číně hitem (Marek 2014).

4.3.9 Oblíbenost českých filmů a hudby

Graf 26: Oblíbenost českých filmů a hudby



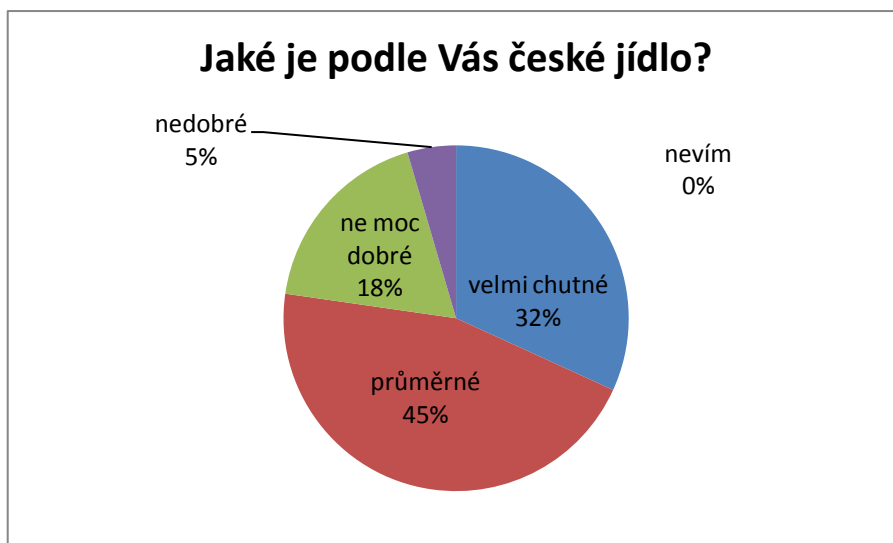
Polovině respondentů (11 r.) se české filmy a hudba líbily a necelých 10 % uvedlo, že se jim velmi líbí. Přibližně třetina dotázaných (7 r.) na otázku odpověděla „nevím“. Jednomu dotázanému se české filmy a hudba moc nelíbily a jeden neuvedl žádnou odpověď. Ani jeden účastník průzkumu nenapsal, že by se mu české filmy a hudba vůbec nelíbily.

Celkově se téměř dvou třetinám respondentů (13 r.) filmy a hudba českého původu spíše líbily. Necelých 60 % procent dotázaných je docela vysoký podíl a jde vidět, že se zástupci čínské menšiny zajímají nejen o českou kulturu obecně, ale i konkrétně o oblast filmu a hudby.

Dotazování měli možnost uvést i konkrétní filmy či hudební skladby/interprety, kteří se jim líbí. Tři respondenti napsali, že se jim líbí slavný oscarový film Jana Svěráka *Kolja* (www.fdb.cz) a jeden dotázaný, který pracuje jako kuchař uvedl, že se rád dívá na zábavný pořad z gastronomického prostředí *Ano, šéfe!*. Z oblasti hudby jedna účastnice průzkumu uvedla operu *Rusalka* od Antonína Dvořáka, kterou nedávno shlédla v Moravském divadle Olomouc.

4.3.10 Oblíbenost českého jídla

Graf 27: Oblíbenost českého jídla



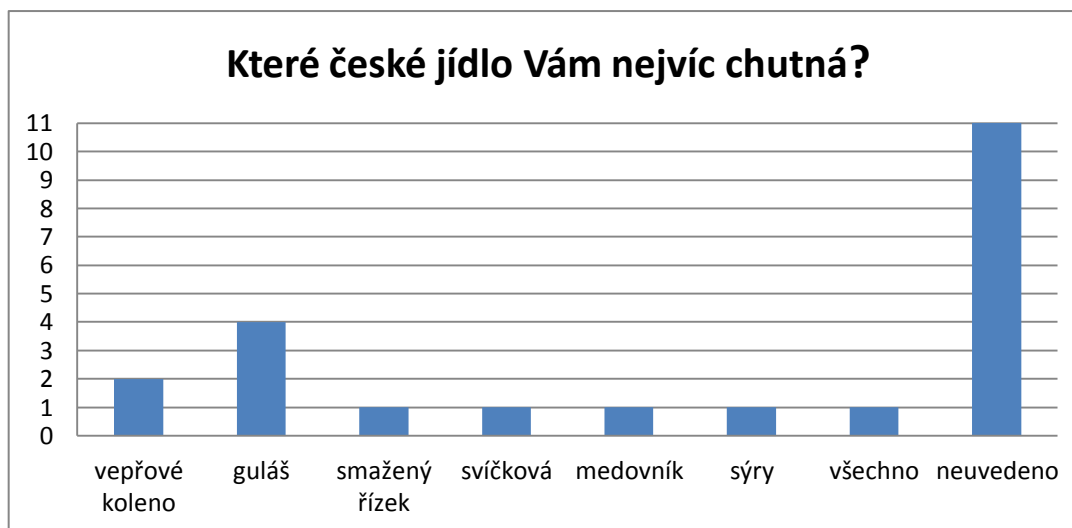
Přibližně jedna třetina respondentů (7 r.) uvedla, že je podle nich české jídlo velmi chutné. 45 % dotazovaných (10 r.) napsalo, že je česká kuchyně průměrná a zbývajících 5 respondentů nepovažovalo české jídlo za dobré. Ani jeden respondent nezvolil možnost „nevím“.

Z výzkumu je patrné, že většině dotazovaných česká kuchyně spíše chutná. Pouze jedné čtvrtině účastníků průzkumu české jídlo příliš nechutnalo. Dle výpovědí některých respondentů jsem zjistila, že hlavním problémem, proč ne všem české jídlo chutná, je sůl. Číňané v mém průzkumu tvrdili, že je české jídlo příliš slané a také jim chybí zelenina, kterou podle nich jíme velmi málo. Ale ne všem respondentům chybí v české kuchyni zelenina, jeden respondent (muž, 25 let) uvedl, že má nejraději maso, takže mu česká kuchyně naprosto vyhovuje, protože je v ní masa poměrně hodně.

Která konkrétní jídla, jsou mezi olomouckými Číňany oblíbená, měla za úkol zjistit následující otázka.

4.3.11 Které české jídlo máte nejraději?

Graf 28: Které české jídlo Vám nejvíc chutná?



Tato otázka byla otevřená a každý z respondentů měl uvést, které české jídlo má nejraději. 50 % dotazovaných (11 r.) nenapsalo žádnou odpověď. Mezi dva nejoblíbenější pokrmy patřil guláš (4 r.) a vepřové koleno (2 r.). Ostatní jídla byla zastoupena pouze jednou: smažený řízek, svíčková, medovník, sýry. Jeden respondent uvedl, že mu chutná všechno jídlo, které uvaří jeho manželka (Češka).

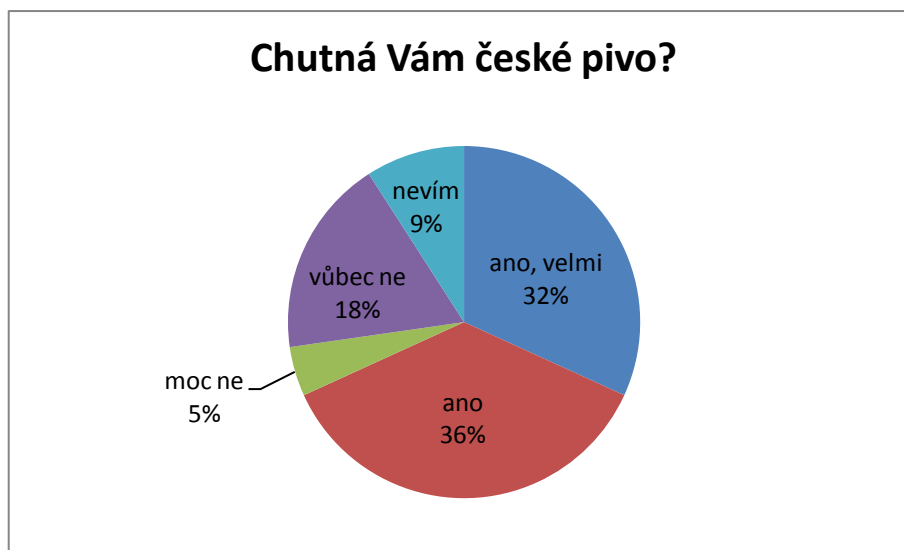
U této otázky se objevila typická česká jídla jako je svíčková a řízek, která jsou i mezi českým obyvatelstvem nejoblíbenější (Jansová 2014). Guláš je sice původem z Maďarska, ale dnes je v Česku velmi oblíbený a dle výzkumu se těší velké oblibě i u Číňanů. Zastoupen byl i sladký pokrm – medovník, který je tradičním slovanským dortem a pod názvem Medovník ho začala distribuovat pražská firma VIZARD s.r.o. Na Moravě je tento zákusek známý jako Marlenka (www.cs.wikipedia.org).

Během doplňkových rozhovorů někteří respondenti ještě uvedli, že jim chutná čokoláda, která je v Česku mnohem levnější a chutnější než v Číně. Celkově se o chuti a ceně českých sladkostí a zákuscích respondenti vyjadřovali velmi kladně. Tři účastníci průzkumu se také zmínili o „tataráku“, který nejprve nechtěli ani ochutnat, ale pak si ho oblíbili. „*Když jsem se dozvěděl, že se jedná o syrové maso, které v Číně takhle nejíme, tak se mi udělalo trochu špatně, ale jakmile jsem tatarák vyzkoušel, hned mi zachutnal*“¹⁴ (muž, 25 let).

¹⁴ Volný překlad z čínského originálu (mluvené slovo).

4.3.12 Oblíbenost českého piva

Graf 29: Oblíbenost českého piva



Přibližně jedna třetina respondentů (7 r.) uvedla, že jim české pivo velmi chutná a 36 % účastníkům průzkumu české pivo chutnalo (8 r.). Jeden dotazovaný napsal, že mu moc nechutná a další 4 uvedli, že jim české pivo nechutná vůbec. Dva respondenti na tuto otázku odpověděli „nevím“.

Když vynechám děti, které alkohol pít nesmí, tak byly mezi respondenty, kteří odpověděli, že jim české pivo vůbec nechutná, nebo že neví, zastoupeny pouze ženy. Dokonce i respondent, jenž uvedl, že pivo moc nemá rád, byla žena. Z mého výzkumu tedy vyplývá, že naprosto všem mužským (dospělým) zástupcům olomouckých Číňanů české pivo chutná. Celkově 68 % účastníků průzkumu (15 r.) považovalo české pivo za dobré.

České pivo je i u Číňanů žijících v Číně velmi oblíbené. Prvním českým výrobcem piva, kterému se v roce 2006 podařilo dostat na čínský trh, byl pivovar Klášter (Bognár 2007). Dnes je dokonce v čínském městě Tianjin český minipivovar, jenž s pomocí pivovaru Lobkowicz založil v roce 2014 Číňan Steven Zhang. Součástí tohoto minipivovaru je i malá restaurace v českém stylu, kde se podávají výhradně česká jídla (www.reflex.cz). V Pekingu se také nachází česká restaurace, která byla do nedávna svého druhu jedinou v Číně. Majitel této české hospůdky potvrzuje, že Číňanům české pivo opravdu velmi chutná a dokonce tvrdí, že jakmile české pivo ochutnají, už nechtějí pít jiné (Procházková 2012).

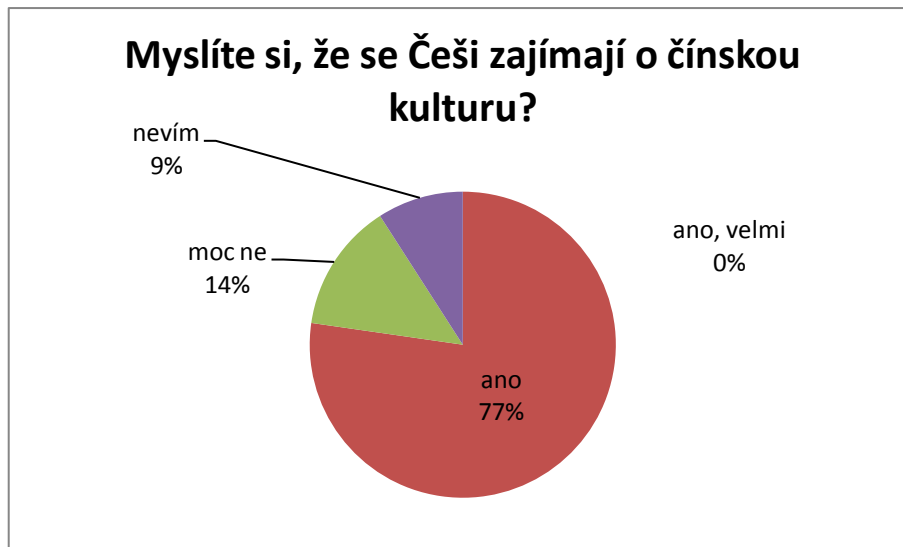
Poptávka po českém pivu u cizinců stále roste. Kromě Číny se daří české pivo propagovat i v dalších zemích Dálného východu (Japonsko, Korea, Vietnam). Export piva se rok od roku zvyšuje. Vývoz do zemí Evropské unie byl v roce 2013 o 8 % nižší než v loňském roce a do států mimo EU o 4 %. Rozšiřuje se také počet zemí, do kterých se české pivo vyváží. V roce 2013 se pivo exportovalo do 53 států mimo EU a v minulém roce už do 73. Nejvíce se české pivo vyváží do Německa a na Slovensko (www.biznys.ihned.cz).

U Čechů je v poslední době stále více oblíbeným typem piva ležák, což je světlé, lehké pivo s příjemně nahořklou chutí (www.ceskatelevize.cz). Když jsem se ptala několika respondentů, které pivo jim nejvíce chutná, téměř všichni odpověděli, že černé, protože není tak hořké jako jiná piva. Dokonce se shodovali i ve značce piva. Nejvíce oblíbeným černým pivem byl Kozel. „*Černý Kozel mi opravdu moc chutná, v Číně jsem pivo téměř nepila, nechutnalo mi, ale černé české pivo je sladké a moc dobré*“¹⁵ (žena, 36 let). Mezi dotazovanými, které jsem ohledně oblíbenosti českého piva dodatečně oslovila, nebyl ani jeden, který by zmínil některou z ochucených variant piva. Právě tato piva se stávají mezi Čechy oblíbenějšími a jejich spotřeba v minulém roce vzrostla o 15 % (www.ceskatelevize.cz). Lze říci, že i když Čechům i Číňanům české pivo chutná, jejich preference ve výběru piva se velmi liší.

¹⁵ Volný překlad z čínského originálu (mluvené slovo).

4.3.13 Zájem Čechů o čínskou kulturu

Graf 30: Zájem Čechů o čínskou kulturu



Více než tři čtvrtiny dotazovaných (17 r.) se domnívaly, že Češi mají zájem o čínskou kulturu a pouze podle 3 respondentů se o ni Češi moc nezajímají. Dva respondenti zvolili odpověď „nevím“ a ani jeden nevybral odpověď „ano, velmi“.

Z průzkumu vyplývá, že si jsou zástupci čínské menšiny v Olomouci vědomi zájmu Čechů o čínskou kulturu. Tento zájem je vzájemný. Tak jako Číňany přitahuje západní svět a vše s ním spojené, tak Čechy láká kultura Dálného východu. O tom, že má české obyvatelstvo o kulturu Číny zájem, svědčí také zřízení několika institucí, které se snaží přiblížit občanům České republiky čínskou kulturu, tradice a zvyky a kromě výuky čínského jazyka nabízí i jiné kurzy (kaligrafie, vaření, bojová umění) a pořádají různé kulturní akce.

Mezi takové instituce patří například Konfuciova akademie při Univerzitě Palackého v Olomouci, která byla založena v roce 2007 a v ČR je jedinou svého druhu. Jelikož zájem o studium čínštiny a o čínskou kulturu roste, zřídil Konfuciov institut v roce 2014 pobočku i v hlavním městě (www.cz.china-embassy.org). Dalším příkladem je také Česko-čínská společnost sídlící v Praze. Jedná se o občanské sdružení navazující na Československo-čínskou společnost založenou již v roce 1936. Tato společnost sdružuje zájemce o Čínu, její historii a současnost, pořádá společenské akce, výstavy i odborné semináře (www.ccspol.net).

Velký zájem je i o čínskou tradiční medicínu. V České republice již existuje několik soukromých institucí, které nabízejí možnost studovat prastaré čínské léčebné techniky. Patří mezi ně například Akademie tradiční čínské medicíny s.r.o., 1. škola přírodní medicíny, škola Tradiční čínské medicíny MUDr. Doris Danielové, TCM Longmen Hradec Králové, Evropská škola tuiny, TCM Institut aj. Studium čínské medicíny nabízí i Vysoká škola zdravotnická o.p.s. v Praze spolupracující s Guangxi Traditional Chinese Medical University, na které lze získat i titul (není ale uznáván MŠMT). Při studiu na výše zmíněných institucí se studenti zabývají především akupunkturou, přírodní léčbou, masážemi, dietetikou a cvičením. Studium je nejčastěji distanční a je obvykle zakončeno získáním příslušného certifikátu. Školné se pohybuje v rozmezí 15 až 35 tisíc korun za rok (www.vysokeskoly.cz).

Oblíbenost čínské země a její kultury u Čechů dále potvrzuje i fakt, že v České republice existuje dlouhodobě stabilní zájem českých turistů o cestování do Číny (www.stance.cz), který by se mohl díky výše zmíněné plánované přímé lince z Pekingu do Prahy ještě zvýšit.

4.3.14 Vztah mezi Čechy a Číňany

Graf 31: Vztah mezi Čechy a Číňany



Jeden respondent uvedl, že je podle něho vztah mezi Čechy a Číňany velmi dobrý. Většina dotazovaných (77 %, 17 r.) zastávala názor, že vztah mezi českým a čínských obyvatelstvem je poměrně dobrý. 4 respondenti zvolili odpověď „nevím“. Možnost „ne moc dobrý“ a „špatný“ si nevybral ani jeden z účastníků průzkumu. Dle výsledků lze říci, že se většina olomouckých Číňanů domnívala, že je vztah mezi Čechy a Číňany dobrý.

Velmi pozitivní je, že dle výsledků ani jeden z dotázaných nepovažoval vztah mezi obyvateli České republiky a Číny za špatný. Domnívám se, že názor respondentů na problematiku vztahu mezi Čechy a Číňany poukazuje i na to, že sami Číňané vnímají české obyvatelstvo spíše kladně, a proto mají pocit, že je jejich vztah s Čechy dobrý. Tento fakt příliš nesouhlasí s výsledky již výše zmíněného průzkumu zabývajícího se vztahem českého obyvatelstva a národnostních menšin v ČR, dle kterého Češi vnímají čínskou menšinu spíše neutrálně než kladně. Myslím si, že většina Čechů nerozlišuje Vietnamce a Číňany, a proto je jejich vztah k Číňanům v podstatě stejný jako k Vietnamcům (www.cvvm.soc.cas.cz). Podle mého názoru Vietnamci nejsou českými občany vnímání příliš kladně především kvůli tomu, že svými poměrně levnými bistry a obchody s laciným oblečením a předměty každodenní potřeby často vyřazují z trhu tuzemské obchodníky, kteří se snaží prosadit své často dražší služby a zboží.

Také se domnívám, že mnohem kladnější vztah k Číňanům mají lidé, kteří se například učí čínsky nebo se hlouběji zajímají o čínskou kulturu. Tuto teorii podporuje

zjištění, že mezi přátele českého původu dotazovaných patřili hlavně studenti a učitelé čínštiny nebo lidé nějakým způsobem spojení s výše uvedenými institucemi, především s Konfuciovou akademií.

4.3.15 Přátelství mezi Číňany a Čechy

Graf 32: Přátelství mezi Číňany a Čechy



Většina účastníků průzkumu (16 r.) odpověděla, že několik přátel mezi českým obyvatelstvem mají. Skoro jedna čtvrtina (5 r.) dokonce uvedla, že má hodně českých přátel. Pouze jeden respondent neměl žádné české přátele.

Jak jsem uvedla v předchozí otázce, mezi českými přáteli respondentů byli početně zastoupeni studenti a učitelé čínštiny nebo lidé s čínštinou nějak spojení. Je to dáno zřejmě i tím, že tyto skupiny Čechů ovládají čínštinu alespoň na základní úrovni a většinou i angličtinu, což výrazně usnadňuje komunikaci a zároveň se nabízí možnost zlepšení jazykových schopností jak u Čechů, tak u zástupců čínské menšiny. U nezletilých respondentů byli nejčastějšími přáteli spolužáci. Je tedy zřejmé, že téměř všichni dotazovaní měli alespoň pár přátel mezi českým obyvatelstvem. To také potvrzuje kladný pohled čínské menšiny na vztah Čechů a Číňanů vyplývající z předchozí otázky.

4.3.16 Rasová diskriminace

Graf 33: Rasová diskriminace



Přibližně jedna třetina respondentů (6 r.) se v České republice setkala s rasovou diskriminací. 62 % dotazovaných uvedlo, že se v ČR s rasovou diskriminací nesetkalo a dva účastníci průzkumu na otázku neodpověděli.

Pokud respondent vybral možnost „ano“ měl za úkol odpověď blíže specifikovat. Z celkem 6 dotazovaných, kteří se s rasovou diskriminací v ČR setkali, pouze dva uvedli bližší informace. Jeden respondent (muž, 30 let) uvedl: „*Jednou po mně chtěl opilec na ulici 100 Kč. Předstíral jsem, že nerozumím a nereagoval a on mi začal nadávat.*“¹⁶ Jelikož dotazovaný toto napsal jako příklad rasové diskriminace, předpokládám, že zmíněný opilec použil hrubá slova ve spojení s respondentovým asijským původem. Druhý respondent (muž, 15 let) napsal, že se s rasovou diskriminací setkal ve škole.

Nicméně jsou výsledky v mém výzkumu odlišné v porovnání s již zmíněným výzkumem Kláry Závodské, podle kterého se s rasovou diskriminací setkaly téměř tři čtvrtiny respondentů (Závodská 2011, str. 30). Lze tedy říct, že se postavení čínské menšiny v české společnosti zlepšuje a že obyvatelé ve větších městech mají nejspíš k národnostním menšinám o něco horší vztah, jelikož většina dotazovaných výše uvedeného výzkumu pocházela z Prahy.

¹⁶ Volný překlad z čínského originálu (psaný projev).

5 Závěr

Mého sociologického výzkumu se zúčastnilo celkem 22 Číňanů žijících v Olomouci ve věku 13–58 let (z toho bylo 10 žen a 12 mužů) a jeho výsledky přinesly mnoho zajímavých informací o olomoucké čínské menšině. Dodatečné rozhovory s některými z respondentů tyto údaje ještě rozšířili.

Mezi rodnými oblastmi respondentů byla nejvíce zastoupena pobřežní provincie Zhejiang a následně Taiwan a Heilongjiang. Zhejiang je provincie s dlouholetou migrační tradicí, jejíž počátky sahají do poloviny 19. století a navíc v této oblasti docházelo k prvním stykům čínského obyvatelstva s Evropany a křesťanskou vírou. Domnívám se, že z těchto důvodů byla provincie Zhejiang nejčastějším místem původu respondentů.

Podle průzkumu bylo mezi dotazovanými 45 % věřících, což je v porovnání s českým obyvatelstvem dvakrát víc. Tento jev je podle mě dán zejména tím, že v Číně je náboženství často chápáno jako spíše filozofický směr, což poskytuje jeho zastáncům větší volnost. Proto také několik respondentů vybralo více náboženství současně. Jelikož většina účastníků průzkumu se hlásila ke křesťanství, je zde viditelná souvislost víry s místem původu (viz předchozí odstavec).

Mezi zletilými respondenty byl počet svobodných a ženatých téměř vyrovnaný, což neodpovídá poměru mezi svobodnými a ženatými v čínském prostředí, kde je počet svobodných mnohem nižší než u čínské menšiny v Olomouci. Tradičně byl v Číně kladen velký důraz na manželství a tento jev je patrný i dnes. Číňané v Olomouci nejsou ale pod vlivem čínské společnosti, která by je tlačila do manželství, a proto byl počet svobodných Číňanů dvakrát výšší, než je tomu v Číně. Důvodem může být také to, že plánují založit rodinu až po návratu do Číny.

V počtu dětí se zástupci čínské menšiny v Olomouci od Číňanů žijících v Číně také lišili. V Číně mají manželé nejčastěji pouze jedno dítě (politika jednoho dítěte), ale výzkum ukázal, že respondenti mají běžně více než jedno dítě. Domnívám se, že olomoučtí Číňané mají lepší životní podmínky, a proto si mohou dovolit zaopatřit více dětí. Nemyslím si, že vyšší počet dětí souvisí s tím, že se v Česku neuplatňuje politika jednoho dítěte.

Naprostá většina zadaných respondentů měla partnera čínské národnosti. Pouze 3 dotazovaní uvedli, že jsou ve vztahu s českým občanem a jeden uvedl, že je jeho přítelkyně Slovenka. Nedomnívám se tedy, že by Číňané přijížděli do Česka se záměrem najít si zde partnera. Tuto teorie také podporuje fakt, že dva respondenti při dodatečném rozhovoru řekli, že se se svým českým protějškem seznámili již v Číně.

Má první hypotéza se týkala zaměstnání respondentů, kdy jsem se domnívala, že většina z nich pracuje v oblasti pohostinství. Výsledky průzkumu tuto hypotézu vyvrátily. Podle výzkumu pracovalo nejvíce dotazovaných (32 %) v oblasti školství (učitelé čínského jazyka, lektoři kurzů týkajících se čínské kultury – kaligrafie, vaření čínských jídel, bojová umění aj.). Domnívám se, že je to dáno především tím, že je v Olomouci vyučována čínština (Univerzita Palackého a Konfuciova akademie) a navíc zájem o studium čínštiny roste. Pohostinství a studiu se věnoval stejný počet respondentů (6 r.). Jeden účastník výzkumu se živil jako umělec a další dva své povolání neuvedli.

Co se týče délky pobytu, tak výsledky průzkumu ukázaly, že nejvíce zastoupena byla skupina Číňanů žijících v Olomouci 1–5 let (10 r.). Mezi těmito Číňany byla většina nezletilých respondentů, z čehož je patrné, že se v ČR nenarodili, ale postupně se do Česka stěhovali za svými rodiči, kteří zde nejprve zajistili vhodné životní podmínky (finance, bydlení aj.). Druhou nejpočetnější kategorií tvořili Číňané žijící v Olomouci v rozmezí 6–10 let (7 r.). Tuto kategorii reprezentovali převážně Číňané pracující v oblasti pohostinství, kteří zde již měli vybudované jisté pracovní i sociální zázemí.

Nejčastějšími důvody pro opuštění Číny byly práce a rodina, které byly zároveň nejčastěji uváděnými důvody pro usazení se v České republice. Respondenti navíc často volili současně právě pracovní a rodinné důvody. Zjistila jsem také, že ve většině čínských podniků pracují příslušníci jedné rodiny, takže nejprve vyjede do zahraničí jeden člen rodiny, zajistí si práci a získá kontakty a později ho následují jeho příbuzní. Tomuto jevu se říká řetězová migrace a je typický právě pro pobřežní provincie na východě Číny odkud pocházela většina dotazovaných. Dalším často uváděným důvodem pro migraci do Česka bylo studium (zejména zubní lékařství). Z toho vyplývá, že české školy mají velmi dobré jméno dokonce i v tak vzdálené zemi jako je Čína.

V mé druhé hypotéze jsem se domnívala, že jsou Číňané žijící v Olomouci se svým životem spokojeni a spíše neuvažují o návratu do Číny. Výsledky výzkumu potvrdily pouze první polovinu této hypotézy, druhou část naopak vyvrátily. Dle průzkumu byla naprostá většina (91 %) respondentů se svým životem v ČR spokojena. Zajímavé je, že výsledky výše zmíněného výzkumu z roku 2010, který byl zaměřen především na pražské Číňany, ukázaly, že čínská menšina v Praze je v porovnání s tou v Olomouci mnohem méně spokojena. Je možné, že Číňané, kteří přijeli do Prahy, měli od hlavního města větší očekávání (lepší platové či bytové podmínky). Dalším faktorem ovlivňující spokojenost může být i kriminalita, která je v Praze poměrně vysoká. Důvodem odlišných výsledků může být i to, že se od roku 2010 celkově zlepšila ekonomika státu, a tím se zlepšili i platové podmínky a spokojenost obyvatel.

Co se týče návratu do Číny, tak se zástupci čínské menšiny v Olomouci spíše chtějí do Číny vrátit. Podle výsledků mého průzkumu jsem dospěla k závěru, že Číňané v Česku žijí většinou dočasně, kdy se snaží vydělat co nejvíc peněz/vystudovat školu a pak se vrací zpět do Číny. Fakt, že se chtějí vrátit do Číny i když jsou zde spokojeni a většina má v Česku dlouhodobý, nebo dokonce trvalý pobyt, považují především za projev vlastenectví a silného pocitu sounáležitosti k Číně. Chtějí se vrátit domů a tam také zemřít.

Další hypotéza se týkala vztahu k českému jazyku a české kultuře. Domnívala jsem se, že Číňané žijící v Olomouci umí alespoň základy češtiny, zajímají se o českou kulturu a oblíbili si české zvyky, jídlo, pití atd. Tato hypotéza byla výsledky sociologického výzkumu potvrzena. Alespoň základní znalost češtiny mělo 86 % respondentů a polovina dotazovaných dokonce uvedla, že umí mluvit i anglicky, což je podle mého názoru dáno především tím, že mezi účastníky výzkumu byli velmi početně zastoupeni Číňané pracující v oblasti školství a studenti a u obou těchto skupin se předpokládá znalost minimálně jednoho cizího jazyka.

Zájem o českou kulturu byl mezi olomouckými Číňany poměrně vysoký – 82 % dotazovaných. To se také projevilo v otázce týkající se slavení českých svátků, kdy pouze dva respondenti uvedli, že neslaví žádné české svátky. Mezi nejčastěji slavené svátky pak patřily Vánoce a Nový rok. Samozřejmě si olomoučtí Číňané uchovávali i své vlastní tradice a nejvýznamnější čínský svátek – Čínský nový rok slavili téměř

všichni účastníci výzkumu. I poměrně vysoká oblíbenost českých filmů a hudby (přibližně 60 % respondentů) potvrzuje zájem čínské menšiny o českou kulturu.

České jídlo považovala pouze necelá jedna čtvrtina dotazovaných za ne příliš chutné. Mezi oblíbená česká jídla patřil například guláš, smažený řízek a svíčková. Velmi kladný vztah měli olomoučtí Číňané k českému pivu. Celkově chutnalo 68 % respondentů a u dospělých mužů, kteří se zúčastnili průzkumu, se české pivo těšilo stoprocentní oblibě. České pivo je velmi oblíbené i u Číňanů žijících v Číně. Již v roce 2006 se prosadil český výrobce piva na čínském trhu a dnes v Číně existuje dokonce český minipivovar. Na rozdíl od Čechů, u kterých je čím dál víc populární světlý ležák, měli olomoučtí Číňané nejraději pivo černé.

Hypotéza, ve které jsem se domnívala, že se Číňanům žijícím v Olomouci líbí české památky a navštívili i jiná místa, byla také správná. Výsledky ukázaly, že 90 % olomouckých Číňanů se české památky líbí. I v otevřené otázce, kde měli respondenti uvést, co se jim v ČR nejvíce líbí, se objevila odpověď „památky“. To potvrzuje obecný fakt, že asijské národy fascinuje západní architektura a příliv asijských turistů (zejména z Koreji) do Česka roste. Počet čínských turistů by se měl v budoucnu ještě zvýšit díky plánované přímé letecké lince z Pekingu do Prahy a zpět.

Číňané žijící v Olomouci samozřejmě navštívili v Česku i jiná místa. Nejvíce navštíveným městem byla Praha (12 r.), dále pak například Brno, Český Krumlov, Karlovy Vary, Hradec Králové aj. Tři nejčastěji jmenovaná města – Praha, Brno i Český Krumlov se řadí díky svým pamětihodnostem do seznamu UNESCO a v odpovědích se objevila i další města s památkami UNESCO (Lednice, Třebíč, Kroměříž aj.). Proto se domnívám, že hlavním důvodem návštěvy dalších měst je zájem respondentů právě o české památky a kulturu, což jen potvrzuje předcházející tvrzení o popularitě české kultury a památek mezi zástupci čínské menšiny v Olomouci.

Poslední hypotéza se týkala vztahu mezi Čechy a Číňany. Domnívala jsem se, že Číňané žijící v Olomouci mají k českému obyvatelstvu spíše dobrý vztah a že mají mezi přáteli i české občany. I tato hypotéza byla správná a výsledky výzkumu mou domněnku potvrdily. Alespoň pár přátel českého původu mělo 96 % respondentů a ani jeden respondent nebyl toho názoru, že vztah mezi Čechy a Číňany není dobrý. Většina dotazovaných (82 %) uvedla, že je podle nich vztah mezi Čechy a Číňany spíše dobrý, nebo dokonce velmi dobrý. Velká část účastníků výzkumu se také domnívala, že se Češi

zajímají o čínskou kulturu. Jednalo se však o pohled na problematiku vztahu mezi Číňany a Čechy ze strany zástupců čínské menšiny, který se příliš neshodoval s názorem českého obyvatelstva na tuto otázku. Podle sociologického výzkumu, který měl za úkol zjistit, jaký mají vztah Češi k národnostním menšinám v Česku, byl totiž vztah Čechů k čínské menšiny spíše neutrální a nekladný. Nicméně tento průzkum také potvrdil, že Češi rozhodně nevnímají čínskou menšinu tak negativně jako například Rumuny, Ukrajince, Albánce, Araby a Romy.

Velmi příjemně mě překvapily výsledky poslední otázky týkající se rasové diskriminace. Respondenti měli napsat, zda se v ČR setkali s rasovou diskriminací. Více jak 60 % dotazovaných uvedlo, že se s rasovou diskriminací v Česku nesetkalo, což je podle mého názoru velmi dobrý výsledek. V porovnání s již několikrát zmíněným výzkumem z roku 2010 byl počet respondentů, kteří se s rasovou diskriminací setkali mnohem nižší. Dle předchozího výzkumu zaměřeného spíše na pražské Číňany se téměř 75 % účastníků průzkumu s rasovou diskriminací setkalo. Domnívám se tedy, že se postavení čínské menšiny v ČR pomalu zlepšuje a že ve větších městech je vztah mezi českým a čínským obyvatelstvem horší.

Metoda kvantitativního sociologického výzkumu formou dotazníků se ukázala jako účinná a výzkum přispěl k lepšímu pochopení života čínské menšiny v Olomouci a jejímu vztahu k Česku, české kultuře a obyvatelstvu.

6 Resumé v anglickém jazyce

This bachelor's thesis is concerned with the Chinese minority living in Olomouc. The purpose of this thesis is to find out how the Chinese in Olomouc live, why they decided to leave China and how is their relationship with Czech people and culture. In order to achieve these purposes, the thesis works with the quantitative sociological questionnaire research method. The first part of the thesis describes collected materials and explains what the sociological research is and describes its forms. Later on, the description of the questionnaire method is given. The second part of the thesis brings an analysis of data collected. This part is divided into three sub-parts based on a type of questions asked. The first chapter focuses on the personal information of the respondent (e.g. gender, age, birth place, marital status, number of children etc.). The second chapter deals with the reasons of migration and respondents' future plans. Last chapter covers the relationship of the Chinese to the Czech Republic.

7 Seznam pramenů a literatury

7.1 Monografie

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. Dotisk 3. vyd. Praha: Karolinum, 2002. 374 s. ISBN 80-246-0139-7.

JEŘÁBEK, Hynek. *Úvod do sociologického výzkumu*. Praha: Karolinum, 1993. 162 s. ISBN 80-7066-662-5

PUNCH, Keith. *Základy kvantitativního šetření*. 1. vyd. Praha: Portál, 2008. 152 s. ISBN 978-80-7367-381-9.

ZÁVODSKÁ, Klára. *Čínská menšina v České republice – sociologický výzkum*. Olomouc, 2011. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Fakulta filozofická.

ZICH, František. *Úvod do sociologického výzkumu*. 1. vyd. Praha: Eupress, 2004. 115 s. Učební texty. ISBN 80-86754-19-7.

7.2 Internetové zdroje

BOGNÁR, Petr. *Čína láká další český pivovar* [online] 26.5.2007 Dostupné z: <http://www.kamnapiwo.sk/webtron/cina-laka-dalsi-cesky-pivovar.html> [cit. 2.5.2015]

BRANIGAN, Tania. *For Chinese women, unmarried motherhood remains the final taboo* [online] 20.1.2014 Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2014/jan/20/china-unmarried-motherhood-remains-final-taboo> [cit. 12.4.2015]

Brazílie, Rusko, Indie, Čína: Která země má největší potenciál? [online] 25.9.2014 Dostupné z: <http://www.penize.cz/akcie/291039-brazilie-rusko-indie-cina-ktera-zeme-ma-nejvetsi-potencial> [cit. 15.4.2015]

Centrum pro výzkum veřejného mínění. *Vztah Čechů k národnostním skupinám žijícím v ČR – březen 2014* [online] Dostupné z: <http://cvvm.soc.cas.cz/vztahy-a-zivotni-postoje/vztah-cechu-k-narodnostnim-skupinam-zijicim-v-cr-brezen-2014> [cit. 2.5.2015]

Centrum pro výzkum veřejného mínění. *Vztah Čechů k národnostním skupinám žijícím v ČR – březen 2014* [online] Dostupné z: <http://cvvm.soc.cas.cz/vztahy-a-zivotni-postoje/vztah-cechu-k-narodnostnim-skupinam-zijicim-v-cr-brezen-2014> [cit. 15.4.2015]

České dědictví UNESCO. *UNESCO města* [online] Dostupné z: <http://www.unesco-czech.cz/unesco-mesta/> [cit. 19.4.2015]

Český Krteček dobývá Čínu [online] 13.7.2012 Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/media-it/185774-cesky-krtecek-dobyva-cinu/> [cit. 15.4.2015]

Český statistický úřad. *Cizinci podle typu pobytu a pohlaví - 25 nejčastějších státních občanství - k 30. 9. 2010* [online] Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11292/23225698/c01t03+265586e2-7cb0-4c6a-96e6-e17e66ba75ea.pdf> [cit. 14.4.2015]

Český statistický úřad. *Cizinci podle typu pobytu, pohlaví a státního občanství - k 31. 12. 2013* [online] Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11292/23225698/c01t01.pdf> [cit. 11.4.2015]

Český statistický úřad. *Cizinci v ČR podle kraje, okresu a státního občanství - k 31. 12. 2012* [online] Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11292/23225698/c01a05+5c8d0c54-4437-4446-869d-102ae22e1d8e.pdf> [cit. 11.4.2015]

Český statistický úřad. *Cizinci v ČR podle kraje, okresu a státního občanství - k 31. 12. 2012* [online] Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11292/23225698/c01a05+5c8d0c54-4437-4446-869d-102ae22e1d8e.pdf> [cit. 19.4.2015]

Český statistický úřad. *Obyvatelstvo podle pohlaví a podle náboženské víry k 26. 3. 2011* [online] Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20551795/1702201406.pdf> [cit. 12.4.2015]

Český statistický úřad. *Věkové složení obyvatel podle pohlaví a rodinného stavu k 31. 12. 2010* [online] Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20555885/400311010.pdf> [cit. 12.4.2015]

Český statistický úřad. *Vysoké školy - počty zahraničních studentů podle státního občanství - od akademického roku 1997/98 do 2006/07* [online] Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11292/23225698/c06s07t.pdf> [cit. 14.4.2015]

Český statistický úřad. *Vzdělávání dospělých v číslech – 2011* [online] Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vzdelavani-dospelych-v-cislech-n-lwe8mac4n1> [cit. 14.4.2015]

Český statistický úřad. *Změny struktury obyvatel podle náboženské víry v letech 1991, 2001 a 2011* [online] Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20551795/17022014a01.pdf> [cit. 12.4.2015]

Do Česka míří čím dál více turistů z Číny [online] 27.8.2014 Dostupné z: <http://www.novinky.cz/cestovani/346005-do-ceska-miri-cim-dal-vice-turistu-z-ciny.html> [cit. 15.4.2015]

Festival dračích lodí [online] 27.9.2012 Dostupné z: <http://www.zemedraka.cz/festival-dracich-lodi/> [cit. 19.4.2015]

Filmová databáze s.r.o. (FDb.cz). *Obsah filmu Kolja* [online] © 2003-2015 Dostupné z: <http://www.fdb.cz/film/kolja/10413> [cit. 19.4.2015]

China highlights. *An Introduction to China's LARGEST Cities* [online] © 1998 China Highlights — Discovery Your Way! Dostupné z: <http://www.chinahighlights.com/travelguide/top-large-cities.htm> [cit. 11.4.2015]

Inkluzivní škola. *Číňané v České republice, 1992-2002: Zrod a formování symbolické komunity* [online] http://www.inkluzivniskola.cz/sites/default/files/uploaded/MOL____an__v__R_symbolicka_komunita_1.pdf [cit. 11.4.2015]

J.E. Ma Keping se zúčastnila slavnostního založení pražské pobočky Konfuciova institutu [online] 27.11.2014 Dostupné z: <http://cz.china-embassy.org/cze/rdzt/t1215063.htm> [cit. 2.5.2015]

Jak se slaví Čínský Nový rok - tradice a zvyky [online] 9.2.2015 Dostupné z: <http://www.asianstyle.cz/kultura/2362-jak-se-slavi-cinsky-novy-rok-tradice-a-zvyky> [cit. 19.4.2015]

JANSOVÁ, Petra. *Češi? Nejraději mají svíčkovou a řízek, říká Pavel Maurer* [online] 19.10.2013 Dostupné z: <http://magazin.aktualne.cz/rozhovor-s-pavlem-maurerem/r~03d9a63a340a11e48975002590604f2e/> [cit. 1.5.2015]

Korean Air dnes na Letišti Václava Havla Praha představil letoun A380 [online] 14.3.2014 Dostupné z: <http://www.prg.aero/cs/o-letisti-praha/tiskove-centrum/tiskove-zpravy/korean-air-dnes-na-letisti-vaclava-havla-praha-predstavil-letoun-a380/> [cit. 19.4.2015]

Kultura a umění ve vztazích mezi Českou republikou a Čínou – další brána k porozumění [online] 13.4.2015 Dostupné z: http://www.mzv.cz/beijing/cz/kultura_skolstvi_krajane/kultura_a_umeni_ve_vztazich_mezi_ceskou_1.html [cit. 19.4.2015]

Kvůli EU se zvýšila byrokracie, myslí si čtyři z pěti Čechů. Vadí jim i odliv mozků [online] 7.5.2012 Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-55732950-kvuli-eu-se-zvysila-byrokracie-mysli-si-ctyri-z-peti-cechu-vadi-jim-i-odliv-mozku> [cit. 15.4.2015]

MAREK, Jaromír. *Většina Číňanů toho o Česku mnoho neví. Výjimkou jsou obyvatelé města Čin-Čes* [online] 22.10.2014 Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/asieaustralie/_zprava/vetsina-cinanu-toho-o-cesku-mnoho-nevi-vyjimkou-jsou-obyvatele-mesta-cinces--1411266 [cit. 19.4.2015]

National Bureau of Statistics of China. *China statistical year book 2014 - Population by Sex, Marital Status and Region (2013)* [online] ©2012 Dostupné z: <http://www.stats.gov.cn/tjsj/ndsjsj/2014/indexeh.htm> [cit. 12.4.2015]

Němčina a ruština z centra mizí, do Prahy míří více turistů z Asie [online] 16.8.2014 Dostupné z: http://praha.idnes.cz/do-prahy-prijizdi-vice-turistu-z-asie-zjistila-agentura-p2o-/praha-zpravy.aspx?c=A140811_2089757_praha-zpravy_bur [cit. 19.4.2015]

Není medicína jako medicína. Zkuste studovat tu čínskou! [online] 18.6.2013 Dostupné z: <http://www.vysokeskoly.cz/clanek/neni-medicina-jako-medicina-zkuste-studovat-tu-cinskou> [cit. 2.5.2015]

OBUCHOVÁ, Lubica. *Čínská komunita v České republice 2001* [online]. Praha: Orientální ústav AV ČR, 2002 [cit. 14.4.2015]. Dostupné z: http://www.inkluzivniskola.cz/sites/default/files/uploaded/Cinska_komunita_v_CR.pdf

Poctivé pivo jako doma: Na východě Číny roste první český minipivovar [online] 28.10.2014 Dostupné z: <http://www.reflex.cz/clanek/zajimavosti/59934/poctive-pivo-jako-doma-na-vychode-ciny-roste-prvni-cesky-minipivovar.html> [cit. 2.5.2015]

Prahu navštívilo v loňském roce poprvé přes 6 milionů turistů [online] 11.8.2014 Dostupné z: http://cestovnuruch.praha.eu/jnp/cz/pruzkumy_a_statistiky/index.html [cit. 19.4.2015]

PROCHÁZKOVÁ, Kateřina. *Číňané oslavují svátek středu podzimu. Na jeho počest jedí tradiční kulaté koláčky* [online] 19.10.2013 Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/asieaustralie/_zprava/cinane-oslavuji-svatek-stredu-podzimu-na-jeho-pocest-jedi-tradicni-kulate-kolacky--1258957 [cit. 19.4.2015]

PROCHÁZKOVÁ, Kateřina. *Kdo ochutná české pivo, jiné už nechce, vědí v české restauraci v Číně* [online] 25.2.2012 Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/zzz/_zprava/kdo-ochutna-ceske-pivo-jine-uz-nechce-vedi-v-ceske-restauraci-v-cine—1023841 [cit. 2.5.2015]

Průzkum pro ČRo: Na Velikonocích si lidé váží volna. Oblíbenou tradicí zůstává pomlázka [online] 5.4.2015 Dostupné z: http://m.rozhlas.cz/zpravy/politika/_zprava/pruzkum-pro-cro-na-velikonocich-si-lide-vazi-volna-oblibenou-tradici-zustava-pomlazka—1474761 [cit. 15.4.2015]

Raději než daně snižujte byrokracii, vzkazují čeští podnikatelé politikům [online] 9.3.2015 Dostupné z: <http://probyznysinfo.ihned.cz/c1-63651170-radeji-nez-dane-snizujte-byrokracii-vzkazuji-cesti-podnikatele-politikum> [cit. 15.4.2015]

Stance Communications. *Mezi Čechy významně roste zájem o poznávací zájezdy do Indočíny a JV Asie* [online] © 2014 Dostupné z: <http://www.stance.cz/mezi-cechy-vyznamne-roste-zajem-o-poznavaci-zajezdy-do-indociny-a-jv-asie-2332/> [cit. 2.5.2015]

STEENSIG, Sara. *Western New Year increasingly popular in China's cities* [online] 30.12.2012 Dostupné z: <http://gbtimes.com/life/western-new-year-increasingly-popular-chinas-cities> [cit. 15.4.2015]

Stigma of single moms in China [online] 20.6.2012 Dostupné z: <http://www.globaltimes.cn/content/790393.shtml> [cit. 12.4.2015]

Tradiční čínské svátky (III): Svátek středu podzimu - pozorování úplňku a pojidání koláčků [online] 11.9.2011 Dostupné z: <http://www.epochtimes.cz/2011091117900/Tradicni-cinske-svatky-III-Svatek-stredu-podzimu- pozorovani-uplnku-a-pojidani-kolacku.html> [cit. 19.4.2015]

U.S. News & World Report LP. *Best Places to Visit in Europe* [online] © 2015
Dostupné z: http://travel.usnews.com/Rankings/Best_Europe_Vacations/ [cit. 19.4.2015]

VAVROŇ, Jiří. *Každá desátá svatba v Česku je s cizincem* [online] 31.12.2012
Dostupné z: <http://www.novinky.cz/ekonomika/288902-kazda-desata-svatba-v-cesku-je-s-cizincem.html> [cit. 12.4.2015]

Většina Čechů je se svým životem spokojena, ukázal průzkum [online] 2.2.2015
Dostupné z: http://www.denik.cz/z_domova/vetsina-cechu-je-se-svym-zivotem-spokojena-ukazal-pruzkum-20150202.html [cit. 14.4.2015]

Více piva už Češi nevypijí. Tuzemské pivovary proto míří do Japonska, Vietnamu a Číny [online] 14.4.2015 Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-63858590-vice-piva-uz-cesi-nevypiji-tuzemske-pivovary-proto-miri-do-japonska-vietnamu-a-ciny> [cit. 2.5.2015]

Vše o mezinárodní výstavě EXPO 2010 v Šanghaji [online] 30.10.2010 Dostupné z: <http://kultura.idnes.cz/expo-2010-cl2-/vytvarne-umeni.aspx?klic=39033> [cit. 19.4.2015]

Wikipedia: the free encyclopedia. *List of prefecture-level cities by GDP* [online]
Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_prefecture-level_cities_by_GDP [cit. 11.4.2015]

Wikipedie: otevřená encyklopedie. *Ekonomika Česka* [online] Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Ekonomika_%C4%8Ceska [cit. 15.4.2015]

Wikipedie: otevřená encyklopedie. *Medovník* [online] Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Medovn%C3%ADk> [cit. 2.5.2015]

8 Seznam příloh

Příloha č. 1: Dotazník v čínštině

Příloha č. 2: Dotazník volně přeložený do češtiny

9 Přílohy

9.1 Dotazník v čínštině

住在 Olomouc 的中国人 – 社会学的研究

您好,

我叫 Karolína Gajdůšková (心美), 我是捷克大学四年级的学生, 在 Olomouc 的 Palacký 大学学习中文。我的学士论文题目是“住在 Olomouc 的中国人 – 社会学的研究”。这份问卷应该帮助了解 Olomouc 的中国人的生活, 对捷克满不满意, 喜不喜欢捷克人, 做什么等等。问卷对象为十二岁以上在捷克的中国人。方式为匿名。

请您填写以下几个问题, 填写的时候请您写详细真实。

十分感谢您!

1. 您的性别: a) 男 b) 女
2. 您的年龄: _____
3. 您出生的省份是: _____
4. 您的宗教是: (可以多选择)
a) 无神论 b) 基督教 c) 伊斯兰教 d) 佛教 e) 道教 f) 儒学 g) 其它宗教: _____
h) 不想回答
5. 您的婚姻状况? a) 已婚 b) 未婚 c) 离异 d) 孀妇/鳏
6. 您有几个孩子? _____
7. 您的男朋友/女朋友/丈夫/妻子是哪个国家的? _____
8. 您在捷克做什么工作? _____
9. 您在捷克住了几年了? _____ 年

10. 您在捷克已获得哪种类型的居留权? a)短期居留权 b)长期居留权 c)永久居留权

11. 您为什么离开中国去外国生活?(可以多选择)

a) 为了工作 b) 为了家人 c) 为了学习 d) 为了旅行

请您说详细点: _____

e) 其它原因, 是什么? _____

12. 您为什么决定在捷克生活?(可以多选择)

a)为了工作 b) 为了家人 c) 为了学习 d) 为了旅行

请您说详细点: _____

e) 其它原因, 是什么? _____

13. 您打算回中国生活吗? a) 要回去中国, 什么时候: _____

b) 要住在其它国家, 哪个国家: _____

c) 要住在捷克, 为什么: _____

d) 还不知道

14. 您会说捷克语吗? a) 会, 流利 b) 会, 不流利 c) 会, 只是一点点 d) 不会

15. 您会说什么语言? _____

16. 您对在捷克的生活满意吗? a) 非常满意 b) 满意 c) 不太满意 d) 不满意

17. 您在捷克最喜欢什么? _____

18. 您在捷克最不喜欢什么? _____

19. 您庆祝什么捷克的节日? a) 没什么节日 b) 圣诞节 c) 复活节 d) 新年

e)其它节日: _____

20. 您庆祝什么中国节日? a) 春节 b) 中秋节 c) 端午节 d) 其它节日: _____

21. 您喜欢捷克的名胜古迹吗? a)非常喜欢 b) 喜欢 c) 不太喜欢 d) 不喜欢 e) 不知道

22. 您在捷克还去过什么地方? _____
23. 您对捷克的文化感兴趣吗? a) 非常感兴趣 b) 感兴趣 c) 不太感兴趣 d) 不感兴趣
24. 您喜欢捷克的电影和音乐? a) 非常喜欢 b) 喜欢 c) 不太喜欢 d) 不喜欢 e) 不知道
要是喜欢的话, 请您举出例子: _____
25. 您觉得捷克的菜怎么样? a) 非常好吃 b) 一般 c) 不太好吃 d) 难吃 e) 不知道
26. 您最喜欢的捷克的菜是什么? _____
27. 您喜欢捷克的啤酒吗? a) 非常喜欢 b) 喜欢 c) 不太喜欢 d) 不喜欢 e) 不知道
28. 您觉得捷克人对中国和中国的文化感兴趣吗?
a) 非常感兴趣 b) 比较感兴趣 c) 不太感兴趣 d) 不知道
29. 您觉得捷克人和中国人的关系怎么样? a) 非常好 b) 比较好 c) 不太好 d) 很不好
e) 不知道
30. 您有捷克的朋友吗? a) 有很多 b) 有一些 c) 没有
31. 您在捷克受到过种族歧视吗? a) 受到过 b) 没受到过
请您说详细点: _____

真的感谢您花时间填写!!!

9.2 Dotazník volně přeložený do češtiny

Číňané žijící v Olomouci – sociologický výzkum

Dobrý den,

jmenuji se Karolína Gajdušková a již čtvrtým rokem studuji na Univerzitě Palackého v Olomouci čínštinu. Téma mé bakalářské práce je „Číňané žijící v Olomouci – sociologický výzkum“. Tento dotazník by měl pomoci porozumět životu olomouckých Číňanů, zda jsou v České republice spokojeni, zda mají rádi Čechy, co tady dělají atd. Dotazník je určen Číňanům starším 12 let. Dotazník je anonymní.

Prosím Vás, vyplňte několik následujících otázek a při jejich vyplňování pište, prosím, detailně a pravdivě.

Mnohokrát Vám děkuji!

1. Příslušnost k pohlaví: a) muž b) žena
2. Váš věk: _____
3. Provincie, ve které jste se narodil/a: _____
4. Vaše náboženské vyznání (možných více odpovědí): a) bez vyznání b) křesťanství c) islám d) buddhismus e) taoismus f) konfucianismus g) jiné: _____ h) nechci odpovédět
5. Váš rodinný stav: a) ženatý/vdaná b) svobodný/á c) rozvedený/á d) vdovec/vdova
6. Kolik máte dětí? _____
7. Váš partner/ka je jaké národnosti? _____
8. Jaké je Vaše zaměstnání v ČR? _____
9. Kolik let již žijete v ČR? _____
10. Jaký typ pobytu v ČR Vám byl udělen? a) krátkodobý b) dlouhodobý c) trvalý
11. Proč jste se rozhodl/a opustit Čínu a žít v jiné zemi? (možných více odpovědí)

a) kvůli práci b) kvůli rodině c) kvůli studiu d) kvůli cestování

Prosím, upřesněte: _____

e) jiný důvod: jaký? _____

12. Proč jste se rozhodl/a pro život v ČR? (možných více odpovědí) a) kvůli práci b) kvůli rodině c) kvůli studiu d) kvůli cestování

Prosím, upřesněte: _____

e) jiný důvod: jaký? _____

13. Plánujete vrátit se zpět do Číny? a) ano, chci se vrátit, kdy? _____

b) chci žít v jiné zemi, v jaké? _____ c) chci zůstat v ČR, proč? _____

d) ještě nevím

14. Umíte mluvit česky? a) ano, plyně b) ano, ale ne plyně c) ano, ale jen trochu d) neumím

15. Jaké další jazyky ovládáte? _____

16. Jste se životem v ČR spokojený/á? a) velmi spokojený/á b) spokojený/á c) ne moc spokojený d) nespokojený/á

17. Co se Vám v ČR nejvíc líbí? _____

18. Co se Vám v ČR nelíbí? _____

19. Jaké české svátky slavíte? a) žádné b) Vánoce d) Velikonoce e) Nový rok

f) jiné: jaké? _____

20. jaké čínské svátky slavíte? a) žádné b) Čínský nový rok c) Svátek středu podzimu

d) Svátek dračích lodí e) jiné: jaké? _____

21. Líbí se Vám české pamětihodnosti? a) ano, velmi b) ano c) moc ne d) vůbec ne

e) nevím

22. Jaká místa jste v ČR ještě navštívil/a? _____

23. Zajímáte se o českou kulturu? a) ano, velmi b) ano c) moc ne d) vůbec ne

24. Líbí se Vám české filmy a hudba? a) ano, velmi b) ano c) moc ne d) vůbec ne
e) nevím

25. Jaké je podle Vás české jídlo? a) velmi chutné b) průměrné c) ne moc dobré
d) nedobré e) nevím

26. Jaké české jídlo máte nejraději? _____

27. Chutná Vám české pivo? a) ano, velmi b) ano c) moc ne d) vůbec ne e) nevím

28. Myslíte si, že se Češi zajímají o Čínu a čínskou kulturu? a) ano, velmi b) ano
c) moc ne d) nevím

29. Jaký je podle Vás vztah mezi českým obyvatelstvem a Číňany? a) velmi dobrý
b) poměrně dobrý c) ne moc dobrý d) špatný e) nevím

30. Máte české kamarády? a) ano, hodně b) ano, ale ne moc c) ne

31. Setkal/a jste se osobně v ČR s rasovou diskriminací? a) ano b) ne

Prosím, upřesněte: _____

Opravdu Vám moc děkuji za Váš čas při vyplňování dotazníku!